

KULTURNÍ MĚSÍČNÍK ČECHŮ A SLOVÁKŮ V RAKOUSKU

KLUB

Roman Hork skupina KAMELOT

Kulturní klub Čechů
a Slováků v Rakousku
Vás srdečně zve
na koncert
folk-country band
KAMELOT
česká trampská
muzika
středa 11.10.
v 19,30 hod.,
v prostoru Českého
centra
Herrengasse 19,
1010 Wien

10 - říjen 2000

19. ročník

Z obsahu:

Rozhovor s Pavlem Kohoutem

Výstava k dvoustému založení Akademii výtvarného umění

Ateliér Josefa Sudka veřejnosti

Řím sahal až na Moravu

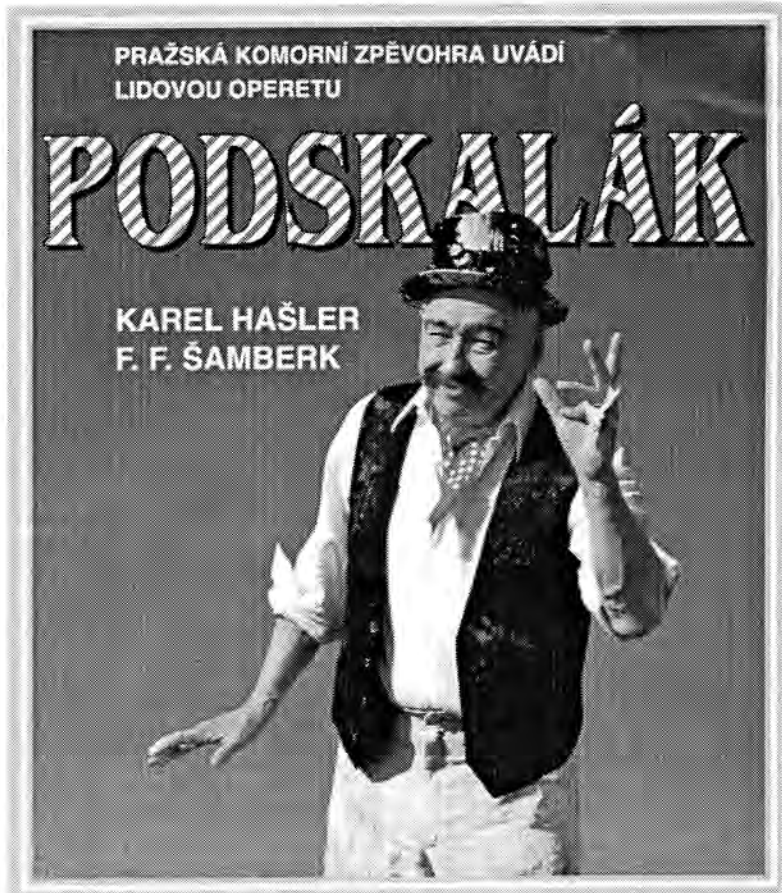
Dalajláma přijde na Slovensko

Havel má obavu z návratu starých struktur

Kulturní klub
Čechů a Slováků
v Rakousku

Vás
srdečně zve:

na
lidovou
operetu

"PODSKALÁK"

Karel Hašler, F.F. Šamberk
v hlavní roli J. Zíma

pondělí 16.10. 2000 v 19,30 hod.
divadelní sál české školy Komenský
Sebastianplatz 3, 1030 Wien

PODSKALÁK

Komický a přitom naučný příběh Františka Ferdinanda Šamberka se stal podkladem ve 30. letech Karlu Hašlerovi, aby je ozdobil svými písněmi a hudbou. Slavný kabaretiér, písničkář a herec se natolik ztotožnil s vlastenectvím a morálitou šamberkovských postav, že jeho hudební přínos se stal přirozenou součástí této komedie, která od té doby už nebyla jinak uváděna. Některé písničky zlidověly a dnes už nikdo neví, že patřily k Podskalákovi.

Z dějin Podskalí

První ověřená zpráva o Podskalí pochází z roku 1199. Hovoří o rybářské vesnici na pravém břehu Vltavy, rozkládající se od skály vyšehradské až po Zděraz. Obyvatelé obce se neživil jen rybolovem, záhy se zapojili do plavení zboží a dřeva po Vltavě, a hlavně pak do obchodu s dřevem. Tato činnost dala Podskalí nejen specifický ráz, který si udrželo až do svého zániku, ale určovala i jeho místo v hospodářském životě Prahy. V roce 1348 Karel IV. začlenil Podskalí do areálu a hradeb právě založeného Nového města pražského. Velkolepá výstavba Nového města přinesla podskalskému plavectví a obchodu s dřevem mimořádnou konjunkturu. Platilo pravidlo, že pouze ten obyvatel Podskalí může provozovat plaveckou a dřevařskou živnost, k jehož domu náleží současně kus břehu řeky.

Podskalí trpělo silně každoročními povodněmi. Ve své historii doznalo dvojí významnější přestavbu, ale žádná z nich nezměnila původní půdorysný celek, který se bez podstatnějších změn zachoval až do konce 19. století. Podskalí bylo vždy české a zůstalo jim i v době pobělohorského útlaku českého národa a v době úřední germanizace.

Podskaláci sehráli významnou úlohu v revolučním roce 1848, zejména za červnového povstání pražského lidu proti rakouské reakci, kdy náleželi k nejdohodlanějším bojovníkům.

Ale to už byly dny starého a rázovitého Podskalí pomalu sečteny. Praha se mění s nástupem kapitalismu ve středisko novodobého průmyslu a obchodu. Změnám se nemohlo vyhnout ani Podskalí. Regulacemi, ale hlavně stavbou nových mostů a nábrežích se od základů změnila podoba vltavský břehů. A tak nám z celého Podskalí zbyla jen celnice Na výtoni.

VLTAVAN

11. června 1871 byl v podskalské plavecké hospodě "U Heyduků" založen Vzájemně se podporující spolek plavců, rybářů a pobřežních "Vltavan" v Praze. Účelem Vltavanu dle § 1 přijatých stanov bylo "podporovat členy v nemoci, poskytovat jistou částku na pohřeb, podporovat členy k plavbě a k práci neschopné a v pádu nezaviněné pohromy".

Do znaku si Vltavani dali plavecké náčiní a dvě spojené ruce. V lednu 1872 přijali návrh na svůj kroj, jenž je v podstatě krojem námořníků francouzského obchodního loďstva XVIII. století. Dnes spolek Vltavan sídlí v historické budově někdejší celnice Na výtoni.

Zpracováno podle publikace Lidé a lodě na Vltavě.

Diskografie: Porta 87 - píseň "Zachraňte koně", Supraphon

Porta 66 - píseň "Bráchovi", Supraphon

1990 - Zachraňte koně - GZ, zlatá deska

1991 - Tajný výpravy, MUA

1992 - Vyznavači ohňů, Monitor

1993 - Roman Horký a jeho hosté, Tommú Records

1994 - Duhová cesta, Monitor

1995 - Tomáš - singl, Monitor

1995 - Zlatá ryba, Monitor

1996 - Rio/Hardegg - singl, Monitor

1997 - Vyhaslý oheň - Kamelot, Lampa, Monitor

1997 - The besof....., Monitor

1998 - album "Země antilop"

1999 - Větrné město

2000 - Vzpomínka na kamaráda - vychází 25.10.2000

KAMELOT

- folk country band

Kamelot - skupina roku 1993, 94, 95, 96 podle hlasování čtenářů prestižního časopisu Folk&Country, deska roku 1994, 95, 96 a nominace Gramy 1996, 97

Kamelot byl založen v roce 1982 dvojicí začínajících, ale ambiciózních kytaristů, Romanem Horkým a Radkem "Bůčkem" Michalem (+30.11.1995). Ještě v tomto roce se skupina stává objevem celostátní soutěže klubové tvorby a od té doby je počtena snad všemi existujícími cenami.

Mezi ně také patří desítky ocenění pro Romana za jeho originální styl hry na kytaru a Radkovi za pěvecké výkony. V osmdesátých letech se Kamelot účastní všech amatérských a poloprofesionálních soutěží a jako skupina výrazně bodoval i v diváckých anketách.

Kamelot to je 7.500 spokojených diváků na mamutím koncertu k 15. výročí na brněnském veledromu.

Kamelot každoročně pořádá svůj vlastní festival, na kterém vystupují nejpřednější sólisté a soubory. Tento festival se koná každoročně koncem května a je jednou z prvních vlastovek začínajících festivalů a přehlídek.

Kamelot je jednou z kapel, které vyšly z mnohatisícového zázemí legendární Porty a jeho koncerty ročně navštíví přes 100.000 fanoušků u nás i v řadě evropských zemí.

Kamelot to je neodmyslitelný fenomén české populární hudby posledního desetiletí. Tahle kapela staví na základech české trampské muziky kterou její dvorní autor a kapelník Roman Horký dokázal v řadě hitů pevně zařadit do kontextu současné muziky.

Po patnáctileté činnosti skupina prodělala několik personálních změn, stačila natočit mnoho hudebních nosičů a k patnáctým narozeninám vyšla kniha Kamelot "Návrat na místa činu" od autorky Simony Stejskalové. Dále vyšly dva velké zpěvníky Kamelot Roman Horký I. a Kamelot Roman Horký II.

Písň Roman Horkého v podání Kamelotu přináší posluchačům pohodu, dramatičnost, humor, naprostý soulad textů a harmonie, zkrátka vše, co posluchač očekává.

Kuturní klub Čechů a Slováků v Rakousku
Vás srdečně zve na hudebně literární pořad

ADVENT
JOSEF SOMR
SYRINX

zpívá Jiří Hájek - bas

Martina Čechová - flétna, Pavel Merta - fagot, Jiří Křenek - hoboj,
Josef Rafaja - cembalo (K. Čapek, J. Neruda, J. Seifert, J. Toman, F. Nepil,
A. Vivaldi, P. Pepusch, G. Ph. Telemann, G. F. Händel, J. S. Bach, lidové koledy
15.12. (začátek není ještě stanoven) v prostorech Českého centra
Herrengasse 19, 1010 Wien

Vážení čtenáři, vážení přátelé v Rakousku,

k říjnovému výtisku přikládáme složenku pro mimo vídeňské čtenáře. Jestliže jste Váš příspěvek zaplatili, považujte ji prosím za bezpředmětnou. Těm členům a čtenářům, kteří ještě nezaplatili, připomínáme, že roční příspěvek činí 200ATS a děkujeme za brzké zaplacení.

P.S.

Složenky s vyúčtováním inzerátů zasíláme zvlášť. Zájemci, platíci roční příspěvek, platí za jednorázový inzerát 50 ATS, neplatící inzerenti á 100ATS.

Účetní a redakce

**Pohádky na
videokazetách:**

Byl jednou jeden král
Pyšná princezna
Princezna ze zlatou hvězdou
na čele
Hrátky s čertem
Císařův pekař
Nesmrtelná teta
Pohádky bratří Čapků:
Vodnická, Poštácká,
Tulácká
Maxipes Fik
Broučci
Rákosníček a jeho rybník

Půjčování je zdarma, záloha 100,-
ATS. Termín vypůjčení u p. Knížka
v hosp. "Zur böhmischen Kuchl, tel.:
4025731.

Omluva tiskárny:

Čeští čtenáři si stěžovali, že dostali
strany 7,8 a 33,34 dvakrát!!!
V obsahu na titulní straně bylo špatně
napsáno jméno interv.. Králík místo
KARLÍK, na str. 34 záměna textů
u fotek. Také se omlouváme čtená-
řům za nevytištění slovenských zpráv
k chybě došlo technickým nedopatře-
ním.

Kursy češtiny

Čeština - pro začátečníky i pokročilé.

Zájemci hlase se na tel. č. 6023651 Dr. Malá

Čeština - začátečníci i pokročilí.

Zájemci hlase se na tel. č. 4089841 Dr. Brandeis

Kursy slovenštiny

Slovenština - poriada Slovenský inštitút. Začiatocníci aj pokročilí, indi-
viduálne alebo v malých skupinách, rýchlokurzy. Informácie a prihláš-
ky na tel. 53 40 57 alebo osobne v Slovenskom inštitúte, Wipplingerstr.
24-26, 1010 Viedeň

Výzva čtenářům !!!

Naše kancelář není obsazená a proto prosíme o pochopení, když se
nás nedovoláte.

Namluvte vaše přání na záznamník a mějte s námi asi pět až sedm
dnů strpení než se určitě ozveme. Další možnost je, že nám zprávu
nafaxujete, ale i zde prosíme o týdení strpení. Máte-li možnost nám
zprávu poslat e-mailem, odpovídáme během dvou dnů.

Klubová email adresa: kulturklubcs@Eunet.at

Děkujeme

Výbor a redakce

Vážení čtenáři, kteří se nově přihlásili

Nemáme placenou sekretářku a proto touto formou srdečně
děkujeme všem nově přihlášeným čtenářům, a doufáme, že jsou
s časopisem spokojeni. Prosíme o jejich ohlasy, přání, návrhy
a kritiku.

Výbor a redakce

Symposium
"225 Jahre Bohemistikan der Universität Wien"
Bestandsaufnahme und Perspektiven
12. - 14. Oktober 2000

(Donnerstag bis Samstag)

Donnerstag, 12. Oktober 2000 - Institut für Slawistik AAKH, Hof 3

17.00 Uhr: Präsentation der Fachbibliothek Slawistik: Bohemistische Lehrbücher, Dissertationen, Diplomarbeiten und andere Schätze (Norbert Brien) - Fachbibliothek Slawistik

18.00 Uhr: Konzert Musica Viva: Tschechische Volks- und klassische Musik vom Barock bis zur Gegenwart (Leitung und Moderation: Jaroslav Krček) - Seminarraum 1

19.00 Uhr: Vernissage Foto-Ausstellung: Petr Baran - Gero Fischer: Das Eigene und das Fremde - Galerie auf der Pawlatsche

19.30 Uhr: Bohemistinnen- und Bohemistentreffen: Retrospektiven und Perspektiven der Absolventinnen und Absolventen Alena Köllner-Kadlecová, Michael Stavarič, Reinhard Suchomel, Martina Waditschatka-Schneider und Natascha Watzer (Moderation: Hana Sodeyfi) - Seminarraum 6

Freitag, 13. Oktober 2000 - Aula des Universitäts-campus AAKH, Hof 1

9.00 Uhr: Feierliche Eröffnung - Aula
Univ.-Prof. Dr. Juliane Besters-Dilger, Vorstand des Instituts für Slawistik, mit einer Grußbotschaft des Bundespräsidenten der Republik Österreich, Dr. Thomas Klestil

Dr. Jiří Gruša, Botschafter der Tschechischen Republik, mit einer Grußbotschaft des Präsidenten der Tschechischen Republik, Václav Havel

Univ.-Prof. Dr. Georg Winckler, Rektor der Universität Wien

Univ.-Prof. Dr. Franz Römer, Dekan der Geisteswissenschaftlichen Fakultät der Universität Wien

9.40 Uhr: Festvortrag - Aula

Josef Vintr: Die Gründung der Bohemistik an der Universität Wien und ihre Stellung im 19.-21. Jahrhundert

Vorträge - Aula

10.00 Uhr: Martin Svatoš: Die Mehrsprachigkeit in den böhmischen Ländern der frühen Neuzeit

10.20 Uhr: Hans Rothe: Faustin Prochaskas De saecularibus liberalium artium in Bohemia et Moravia

Kaffeepause

11.00 Uhr: Tilman Berger: Tschechischunterricht in der Habsburgerfamilie ab 1526

11.20 Uhr: Stefan Michael Newerkla: Tschechischunterricht in Wien und Wiener Neustadt bis 1775

11.40 Uhr: Václav Petrboř: Jan Nepomuk Norbert Hromádka

12.00 Uhr: Alexandr Stich: E. S. Friedberg-Mirohorský und die tschechische Militärterminologie

Mittagspause

14.00 Uhr: Stanislava Kloferová: Die Sprache der Wiener Tschechen - Forschungsstand und Ausblick

14.20 Uhr: Juraj Glovňa: Wien und die Slowakistik

14.40 Uhr: Fedor Matejov: Chiazmus poézie a interpretácie - Jan Mukařovský a premeny slovenského písania o modernej resp. súčasnej poézii

Kaffeepause

15.30 Uhr: Jiří Holý: Die Prager strukturalistische Schule - Zwischen Werk und Theorie

15.50 Uhr: Dalibor Tureček: Bohemistik und Komparatistik: Kompetenzen der Literaturgeschichte

16.10 Uhr: Sylvie Richterová: Možnosti a perspektivy zkoumání antropologických konstant v literatuře

Kaffeepause

17.00 Uhr: Johannes Reinhart: Möglichkeiten und Grenzen der Rekonstruktion des Urtschechischen

17.20 Uhr: Milada Homolková: Möglichkeiten der Erkennung und Beschreibung lexikalisch-semantischer Strukturen - Am Beispiel des Altschechischen

17.40 Uhr: Marek Nekula: Franz Kafka und die tschechische Sprache und Kultur

Samstag, 14. Oktober 2000 - Institut für Slawistik AAKH, Hof 3

Vorträge - Seminarraum 1

9.00 Uhr: Ludger Udolph: Die Prager Moderne als bohemistisch-germanistischer Forschungsgegenstand

9.20 Uhr: Christa Rothmeier: Die Problematik der Übersetzung tschechischer Lyrik ins Deutsche

9.40 Uhr: Pavoř Winczer: Möglichkeiten und Grenzen der vergleichenden Sicht in der literaturwissenschaftlichen Bohemistik

Kaffeepause

10.30 Uhr: Gertraude Zand: Pavla Kytlicová, Jakub Deml und Österreich

10.50 Uhr: Herta Schmid: Die Dramen Václav Havels im tschechischen historischen Kontext

11.10 Uhr: Jiří Trávníček: České polistopadové reakce na postmodernu

11.30 Uhr: Diskussion am Runden Tisch mit Kaffee und Buffet - Seminarraum 6

Veranstalter:

Institut für Slawistik der Universität Wien
Universitäts-campus AAKH

Spitalgasse 2 - 4, Hof 3

A - 1090 Wien

Tel.: ++43/1/4277 - 42801 oder 42802

Fax: ++43/1/4277 - 9428

Organisation:

Josef Vintr, Gertraude Zand

Pimplata ve Vídni

Každoroční mezinárodní festival dětského divadla, který připravuje Theater MOKI / umělecký vedoucí Mag. Stefan Kulhanek/ se uskuteční ve dnech 3. - 14. října 2000. Hosty festivalu jsou mj. divadlo PIKI ze Slovenska, které se představí hrou "Paskudarium - muzeum pro neposlušné děti" ve dnech 3. 10. a 5. 10. , začátky představení v 9,15 a 10,45 hod., v Albert Schweitzer-Haus, 1090 Wien, Schwarzschanerstr. 13.

Divadlo MOKI uvede v premiéře hru "Pinocchio", která vznikla ve spolupráci s divadlem DRÁK z Hradce Králové. /Veřejná generálka dne 11. 10 v 10,00 a 15,00 hod., premiéra dne 13. a 14. 10. t.r. vždy v 15,00 hod./ Režisérem představení je Jakub Krofta, scénou, kostýmy a loutky připravila akd. sochařka Jana Bacová-Kroftová.

mb

Klub přátel Rakouska

Klub přátel Rakouska Praha pořádá ve 2. pololetí t.r. následující akce, na které Vás srdečně zve:

18. října 17,00 h beseda "Vzpomínky na I. republiku" s p. Pecháčkem, v klubovně KPR, Navrátilova 9, Praha I

19. října 17,00 h přednáška "Světové výstavy" - doc.dr. Milan Hlavačka, CSc., v sále Rakouského kulturního institutu, Jungmannovo nám.18, Praha I

23. listopadu 17,00 h přednáška "K aktuálním otázkám Rakouska" - velvyslanec rada p. Viktor Schneider, v sále Městského muzea, Na Poříčí

9. prosince 14,00 h. vánoční posezení, v sále Obvodního úřadu městské části Praha I, Na Újezdě 26

Účast našich krajanů by nás velice potěšila, naše vzájemné vztahy by se při společném posezení prohloubily. Těšíme se na Vás.

Člen našeho výboru: Václav Kulle, heraldik a genealog je ochoten pomoci při určování neznámých znaků a nebo při dohledání předků a při sestavování rodokmenu.

Budete-li mít zájem o jeho službu, obraťte se na Klub přátel Rakouska, POB č78, 111 21 Praha I, CZ

ing. Věra Bombová, předsedkyně

Nová tvář na Českém velvyslanectví

Za odcházející Dr. Jarmilu Krejčíkovou nastoupil na České velvyslanectví v Rakousku ve Vídni DI. Petr Mooz. Věříme, že DI Moozovi se nejen ve Vídni bude líbit, ale i doufáme, že spolupráce s námi se vyvine velice konstruktivně.

Přejeme Dr. Krejčíkové mnoho úspěchů do další práce a v osobním životě a děkujeme za zdařilou spolupráci.

Za výbor Kulturního klubu Ing. Helena Baslerová předsedkyně

Dr. Jarmila Krejčíková, DI Petr Mooz s manželkou (foto: V. Čevela)

Nová kapitola českého školství ve Vídni?

Dne 4. 9. 2000, s dvoudenním předstihem, byl zahájen školní rok 2000/2001 v nově zřízené 5. třídě Oberstufenrealschule na české škole Komenský, ve 3. okrese. Důležitost aktu podtrhla přítomnost

zemské školní inspektorky, Hofrat Mag. Henrike Kschwendt-Michel. Zahájení se zúčastnili žáci a jejich rodiče, jakož i vyučující jednotlivých předmětů na tomto stupni školy. I když provoz gymnázia, jak řekla ředitelka školy, Mag.

ředitelka Mag. Alena Hoff a zemská školní inspektorka Mag. Henrike Kschwendt-Michel (foto: V. Čevela)

Alena Hoff, je zajištěn, některé problémy zůstaly do dne zahájení prozatím nedořešeny. Podle sdělení Hofrat Mag. H. Kschwendt-Michel bývá tato skutečnost charakteristickým rysem téměř všech nových projektů. Věříme, že tento český se brzy vymaní z dětských střevíčků a jistě vykročí po nových cestách.

mb

Výstava Rudolfa Riedelbaucha

Dne 19.9. byla v Českém centru otevřena výstava Rudolfa Riedelbaucha, významného českého malíře, jehož široká umělecká paleta sahá od architektury přes malbu až k překrásným kreacím ze skla. Vídeňskému publiku se představil tématickou výsečí ze své tvorby, která je mně, herečce, velice blízká. Je to svět divadla, hudby, artistiky, proměňujících se tváří, masek. Myslím, že není třeba o něm mnoho psát. Ve svých obrazech je daleko čitelnější. Zrcadlí se v nich celý jeho charakter, jeho spontanita, divoká imaginace, která na vás působí jako výheň právě se probudivšího vulkánu. Při jeho nezkrotném temperamentu, touze po absolutní svobodě, je ovšem podivuhodné, jak hluboce filosofický je jeho pohled na svět, na vlastní bytí, jehož smysl, stejně jako smysl své práce, hledá v čekání na jedinou vteřinu inspirace, kterou se v témže okamžiku snaží zachytit, aby pak dny, týdny, často i měsíce pracoval na jejím dokonalém ztvárnění.

Rudolf Riedelbauch pochází z české, všemi možnými múzami políbené rodiny, a 2 bratry ze svých sourozenců nám představil i ve Vídni. Václava, skvělého komponistu, profesora pražské umělecké akademie, jehož 3 preludia pro flétnu interpretoval jeho bratr Jan, člen pražského dechového kvinteta a k tomu velice nadaný básník, a tak na vernisáži zazněla nejenom Václavova hudba, ale i Janovy surrealistické verše, které mají stejně mnoho barev jako obrazy Rudolfovy, jenž své barvy míchá a komponuje opět ve stejném duchu, jako Václav svou hudbu. A kruh kolem těchto 3 múzami obdařených bratří se uzavírá v dokonalé symbióze. - Z Vídně už bohužel odjeli domů do Prahy, ale obrazy Rudolfa Riedelbaucha zde zůstaly a můžeme je tu ještě celý měsíc obdivovat. Myslím, že tato cesta za nimi stojí za to.

Zdenka Procházková

Povídání nejen o literatuře

se stalo předmětem rozhovoru se spisovatelem Pavlem Kohoutem, který do vývoje českého dramatu a divadla zasahuje už čtyři desetiletí jako autor, ale i režisér. Bohatá je i jeho tvorba prozaická a básnická. Od doby svého nuceného pobytu v zahraničí upozorňoval okolní svět nejen na československou kulturu, ale vyvíjel aktivity směřující k české menšině.

Do literatury jste vstoupil jako básník. Nepomýšlel jste někdy na to se k poezii vrátit?

P. Kohout: Myslím, že ty začátky bohatě stačily mně i mým čtenářům.

Ve Vaší tvorbě mají dominantní postavení divadelní hry. Řada z nich se již od 50. let hrála na zahraničních scénách.

P. Kohout: Ano, a podle statistik překročil počet inscenací číslo 550 a počet představení se blíží 15. 000.

Dramatizoval jste úspěšně i romány - např. K. Čapek "Válka s mlouky", J. Verne "Cesta kolem světa". Domníváte se, že dramatizace dilům "prospěly"?

P. Kohout: Protože i je uvedly desítky divadel, zdá se mi, že ano.

V 70. letech jste pro náměty svých her "sáhl" k povídkám ruských autorů.

Byla to náhoda, anebo záměr? S jakým ohlasem se setkaly?

P. Kohout: Ruská literatura je evropská a navíc jsem vybíral špičkové předlohy. Můj "Ubohý vrah" podle Andrejevovy povídky "Rozum" se hrál na Broadway, a jeho vinohradská inscenace je hodnocena jako jedna ze dvou největších divadelních událostí devadesátých let.

Byla literatura Vaším oblíbeným předmětem ve škole? Co jste vystudoval?

P. Kohout: Jsem absolvent Filosofické fakulty Karlovy university bez závěrečných zkoušek, tenkrát mi hloupě - přišly důležitější jiné věci. Z češtiny jsem jen jednou neměl jedničku, když mě třídní v septimě nechala rozebírat mé vlastní otištěné verše a já neuměl pojmenovat básnické ozdoby v nich.

Svého času jste v Československu žil jako spisovatel z povolání. Jaké povinnosti z toho pro Vás vyplývaly?

P. Kohout: Žiju valnou většinu života jako spisovatel z povolání. Vyplývá z toho, že musím držet kvalitu a přesto se uživit.

Jak tvoříte? Na čisto, anebo téma vícekrát přepracováváte?

P. Kohout: Na jednu stránku potřebu-

ji v průměru čtyři až pět, než se "vyvine". U románu "Konec velkých prázdnin" jsem jich tedy spočítal přes tři a půl tisíce. A románů jsem napsal deset a k tomu přes čtyřicet divadelních textů.

Víte už současně s "objevením se" myšlenky, v jakém žánru bude zpracována - próza, drama?

P. Kohout: Ano, námět si sám volí žánr.

Od roku 1978 působíte ve Vídni. Jak k tomu došlo?

P. Kohout: Jel jsem si sem pro rakouskou státní cenu za evropskou literaturu s povoleným ročním působením v Burgtheatru. Vraceli jsme se domů o tři neděle dřív, než jsem měli, a přesto jsme byli s Jelenou násilně vyneseni zpět do Rakouska.

Co rozhodlo, že jste si pro nucený pobyt v zahraničí vybral Vídeň?

P. Kohout: Protože jsme chtěli zůstat ve střední Evropě, měli jsme na vybranou mezi Německem /nejvyšší honoráře/, Švýcarskem /nejnižší daně/ a Rakouskem /nejlepší víno/, takže volba byla snadná... Teď vážně: Rakousko se skvěle zachovalo k českým obráncům lidských práv, chtěli

jsme to trochu vrátit. Navíc mi imponuje, že je to jediná německy mluvící země, ve které lidé nevydělávají hlavně proto, aby se chlubilí pořád dražšími auty, ale hlavně proto, aby ze živo-ta něco měli.

Snažil jste se navázat kontakty s českou menšinou ve Vídni i před tímto nuceným pobytem? Jaké byly Vaše zkušenosti v tomto směru později?

P. Kohout: Neměl jsem šanci. Česká menšina - s výjimkou její malé části kolem Kulturního klubu - s lidmi jako já nechtěla mít nic společného, protože byli kdysi komunisty. Nic jiného pro ně zřejmě neplatilo a většinou neplatí ani teď. Myslím si, že ztratili spíš oni než my. Zpětně je přece jasné, že kdyby byli tehdejší představitelé menšiny využili všechny kalibry, které sem doba připlavila, k společnému úsilí, byla by dnes mnohem dál. Tehdejší rakouská legislativa dobře pochopila, že se s tak rozhádaným spolkem nemusí moc zabývat. Ale to není jen český a jen exilový jev, je dávno prokázáno, že se každá uzavřená komunita brání novým vlivům a že čím menší duchové jí vládnou, tím větší strach mají z osobností.

Jak jste se angažoval pro českou, popř. československou kulturu v Rakousku?

P. Kohout: Učinil jsem, oč mě tu kdo požádal, a navíc jsem zorganizoval především pro české děti ve Vídni český slabikář místo toho s ruskými tanky, ze kterých je učila česká škola. Něco takového - dokonce s celosvětovou soutěží o nejlepší výtvarný doprovod, jejíž porotu vedl Jiří Kolář! - nedokázala žádná jiná emigrace. Kuriózní je, že právě provozovatelé české školy ve Vídni jej zásadně odmítli, a trapně, že se za to jejich nástupci i nadále fungující členové jejího vedení dosud neomluvili. Zato pilně komunikuji s autorem toho zavrženého slabikáře - současným velvyslancem Jiřím Grušou.

Jaké další aktivity se dotýkaly české školy Komenský?

P. Kohout: Chování té školy lze posoudit i z jiného příkladu: Nabídl jsem jí zdarma pro nejmenší žáky část českého vydání mé dětské knížky. Taky odmítli. Vysvětlení je prosté:

nechtěli si, ač tak zásadní antikomunisté, zkazit vztahy s komunisty z Prahy, kteří je podporovali. Až někoho konečně napadne civilizovaně to uzavřít, budu velmi rád chodit do té školy na besedy jako chodím do škol rakouských, německých a ovšem českých doma.

"Vyprovokoval" jste vznik nového českého slabikáře, který tehdy ve Vídni nebyl "přijat". Máte představu o tom, zda-li se tento slabikář používá ve školách v ČR?

P. Kohout: Částečně jsem už odpověděl. Po listopadu 1989 si české školy vynutily několik vydání našeho slabikáře, než se jej opět ujali autoři bývalí, kteří jen odstranili ty tanky.

Angažoval jste se ve Vídni pro skupiny nově přichozích Čechů a Slováků?

P. Kohout: Myslím, že jsem pomohl velmi konkrétně velmi mnoha z nich, s ohromnou podporou Přemysla Janýry a Bruno Aignera, který byl tehdy kancléřem Kreyskym pověřen, aby otvíral příslušné dveře. Nikdo mu zatím veřejně nepoděkoval.

Které Vaše práce vznikly ve Vídni?

P. Kohout: Za těch deset let ve Vídni to byly knihy "Kde je zakopán pes", "Hodina tance a lásky", "Konec velkých prázdnin", hry "Atest", "Marast", "Marie zápasí s anděly", "Vzpomínka na Biskaj", "Safari", "Malá krevní msta", "Velká hra na javora" ... ostatně částečně píšu ve Vídni dodnes, protože tam pořád napůl bydlím a píšu vlastně všude, i ve vlaku...

V listopadu t. r. uvede Divadlo J. K. Tyla v Plzni ve světové premiéře Vaši hru "Nuly", v níž defiluje posledních šedesát let života v Čechách. Má již mnohoznačný titul hry divákovi leccos sdělit?

P. Kohout: Je to pokus o přehledku let 1937 - 1993 očima těch, kteří za všech časů z nejrůznějších důvodů zůstávají - nuly.

Pro českou literaturu 70. a 80. let je typická především intelektuální próza, podávající svědectví o českém intelektuálovi v podmínkách nesvobody. Váš nejnovější román "Ta dlouhá vlna za kýlem" se dotýká problematiky česko-

německých vztahů. Je vznik díla podmíněn aktuálními politickými jednáními, anebo je výsledkem dřívějšího zájmu o danou problematiku?

P. Kohout: Myslím, že intelektuálové se v mých románech a hrách vyskytují jen v podobném poměru jako ve společnosti. Život mi dal možnost vystřídat i jiné profese, dokonce dělnické - na těch dneska vysmívaných Stavbách mládeže / směšné je hlavně to, že se tam pracovalo zadarmo! - a poznat nejrůznější lidi, píšu tedy o všech konfliktech, které mě zajímají. A protože se pohybuji dlouhá léta v česko-rakousko-německém prostoru, mám pochopitelně témata i tam. Aktuální, denní politika nemůže "normální" dílo ovlivnit už proto, že vzniká řadu let a přišlo by s křížkem po funuse.

Jak prezentuje Vaše dílo tento poměr?

P. Kohout: "Ta dlouhá vlna na kýlem" má čtyři hrdiny. Dva starší - moje generace - česko-švýcarský /emigrant/ chirurg na odpočinku a dosud fungující šéfka rakousko-německého betonářského koncernu zjistí na luxusní výletní lodi uprostřed Pacifiku, že to jsou oni dva z těžce jihomoravské vesnice, kteří si v letech 1938 a 1945 vzájemně těžce ublížili. Vedou tedy spolu dál tu dávno skončenou válku, která jejich mladým průvodcům připomíná spíše francouzskou revoluci...

Váš román vychází v mnichovském nakladatelství. Je tedy určen "předně" německé společnosti?

P. Kohout: Román vyjde na podzim současně v mnichovském Albrecht-Knaus-Verlag a v pražské Pasece. Protože se však už chystají i vydání v dalších jazycích, bude jako vždy patřit všem čtenářům.

Censura již v české kultuře oficiálně neexistuje, přesto však pohyb informací probíhá často jaksi pomaleji a prapodivně. Domníváte se, že román získá ohlas i u českých čtenářů?

P. Kohout: Cesty uměleckých děl jsou stejně nepředvídatelné jako osudy našich milovaných dětí.

Jdete s dobou a píšete na PC, anebo jste tradicionalista a tvoříte skutečně rukopis?

P. Kohout: Píšu na psacím stroji, pro-

tože nečiním drobné opravy, ale neustále zásadně přepisují. Navíc mě z obrazovky bolí oči.

Psaní v jakékoliv formě předpokládá dlouho sedět. Co činíte pro své zdraví?

P. Kohout: Vždycky jsem rád plaval a rychle chodil / co jsem postupně skončil s fotbalem, hokejem volejbalem a lyžováním/, a teď už třináctý rok intenzivně cvičím, abych pak dokázal bez problémů hodiny sedět. Kouřit jsem přestal 11. 5. 1977, když nás exekučně stěhovali z hradčanského bytu a já nechtěl, aby se mi před nimi třásla ruce. Pak jsem ze vzteku v nekouření pokračoval, abych je spíše přežil.

Jaké jídlo či pití zvyšuje Vaši tvůrčí aktivitu?

P. Kohout: Jím všechno rád, piju taky, hlavně ovšem suchý sekt a suché víno.

Co dělá Pavel Kohout, když právě nepíše?

P. Kohout: Těší se ze života.

Žijete střídavě v Praze a ve Vídni. Co se Vám na obou místech líbí a nelíbí?

P. Kohout: Běžně, ale pravdivě odpovídám: Když chci, aby se můj život

rozběhl na plné obrátky, jedu do Prahy, když chci, aby tak trochu zůstal stát, jedu do Vídně. Tím ji neurážím, naopak: zdejší společnost má prostě základní zmatky za sebou, na tom i pan Haider málo změní. Když přijedu do Prahy, nestíhám všechny premiéry a vernisáže, když dojedu domů do Vídně, sednu si před Kameel v Bognergasse nebo k Oppolzerům v Himmelstrasse a piju spíš ten klid než kávu a heurige.

Kdybyste byl nucen zvolit jiné město, popř. zemi k pobytu, které by to bylo?

P. Kohout: Jako Pražan, kterým jsem se narodil, bych určitě zvolil Vídeň, jako Vídeňan, jímž jsem se stal, bych zajisté zvolil Prahu.

Každý člověk potřebuje na určitou dobu "vystoupit" z koloběhu normálních dní. Kde byste chtěl prožívat svá "dolce far niente"?

P. Kohout: Normální dny neznám. Jsem vděčen za každý den života tak, že je to vždycky svým způsobem svátek - buď se mi podaří něco slušného napsat, anebo něco hezkého prožít. A smolné dny mě při mé povaze nutí těšit se na lepší.

Kterou osobnost byste sem rád přijal za společníka?

P. Kohout: Můj život byl a je tak bohatý na osobnosti - už v rodině a mezi přáteli -, že bych si opravdu těžko vybíral. Jen bych vždycky přibral jezevčíka-drsňáka, protože každý, kterého jsme měli - za třicet pět let celkem šest! - byl velká psí osobnost!

Prozradíte nám něco ze svých dalších tvůrčích plánů?

P. Kohout: Nikdy jsem moc neplánoval, spíš začal - a buď potratil nebo donosil. Teď se těším, že si zkusím napsat svou první crazy-komedii "Dvě gorily a orangutan". Stálíci je pro mě Pražský divadelní festival německého jazyka, taky trochu moje dítě. Letošní pátý ročník - z Rakouska zveme Burgtheater s velkou inscenací hry "Profesor Bernardi", Karl-Heinze Hackla se čtením "Rozmarňý Schnitzler" a Eriku Pluhar s písňovým večerem "I geb net auf" - bude, věřím, opět vrušující. Program bude uzavřen v září, hrajeme od 4. do 16. listopadu. Herrein-spazierrrrr!

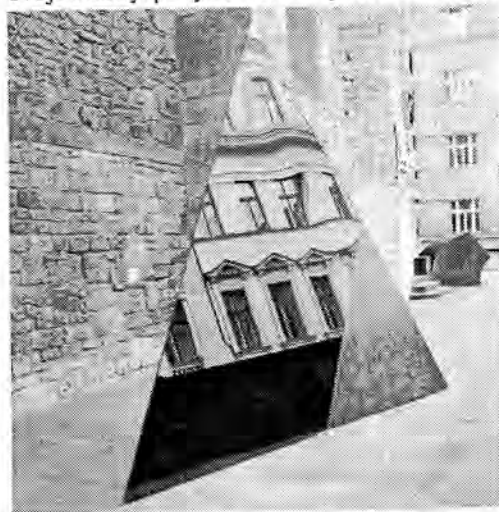
Děkuji Vám za rozhovor.

Rozmlouvala Dr. M. Brandeis.

Via 2000

V průběhu září se v kostele sv. Václava v Praze Na Zderaze a v přilehlé Galerii Via Art představilo osmnáct českých výtvarníků různé věkové kategorie v akci nazvané Via Art.

Snahou zúčastněných výtvarníků bylo odpovědět na konci tisíciletí svými díly na otázky filozofické, etické a společenské. Galerie Via Art a kostel sv. Václava na Zderaze se pro tuto akci staly prostorami časových a stylových prostupů. Galerie obsahovala kolekci černobílých grafik mystika Františka Bílka, jehož umění se povahou svojí tvorby pohybovalo na přelomu století. Jako doplněk nebo lépe rovnocenná součást byly zastoupeny obrazy současných malířů, kteří i dnes akcentují výraznější duchovní podobu svých děl. Vedle sebe byly k vidění obraz od Josefa Žáčka Apaté a Bílkův Poutník opřený o hůl nebo Elektrická světla od Elišky Pokorné.

Marián Karel: Pyramida Via 2000

Výběr z díla Františka Bílka měl právě v kostele sv. Václava Na Zderaze svůj význam. Jeho plastika Kříž s Kristem zdobí od roku 1929 kostelní loď. V tomto roce byla stavba obnovena po rekonstrukci.

K novému prožitku mělo pak návštěvníky inspirovat setkání tradiční ikonografie se současnými výrazovými prostředky. Tuto atmosféru navodily vedle původního vybavení i neonové instalace Pavla Korbičky, tajemný Mobil Adély Matasové nebo laserový Počátek a konec Stanislava Zípeho.

Na denním světle, v prostorách terasovitého ochozu, byla vystavena rozměrnější plastická díla - průhledná Pyramida Mariana Karla, Čtenář Michala Šaršeho nebo Dva kříže Antonína Kašpara.

(mk)

Galerie Antonína Slavička

V Kameničkách na Chrudimsku v bývalé faře byla otevřena Galerie Antonína Slavička. Národní galerie Praha zapůjčila při této příležitosti obci, kde Slaviček v letech 1903 až 1907 žil a maloval, jeho obraz U nás v Kameničkách. Fara, kde žil Slavičkův přítel páter Selichar, byla zrekonstruována z prostředků obce i darů věřících. V přízemí bude farní a obecní knihovna, v patře nová galerie. Vzhledem k tomu, že je opatřena moderním zabezpečovacím zařízením, doufají občané Kameniček v pokračování spolupráce s Národní galerií.

Český lev je opět na svém místě

Od 15. září mohou zájemci opět navštívit věž chrámu sv. Víta, kam se na její kupoli v minulých dnech vrátil nově pozlacený český lev.

Po dvaceti letech byl třímetrový lev opraven a nově pozlacen. Na kupoli byla rovněž opravena poškozená měděná krytina a plochy, které jsou nejvíce ohroženy počasím bude chránit olověný plech. Restaurátoři pozlatili nově i mříže, ciferníky věžních hodin, vrcholové koule a korouhve.

Letošní rekonstrukce věže je tak další součástí celkové opravy vnějšího zdiva katedrály, která probíhá od roku 1973. (mk)

Pátý ročník Pražského divadelního festivalu německého jazyka

Ve dnech 4. - 16. 11. 2000 se uskuteční v Praze již pátý ročník Pražského divadelního festivalu německého jazyka. Iniciátorem myšlenky festivalu je mj. spisovatel Pavel Kohout. Z rakouských umělců se publikum může těšit na představení vídeňského divadla Burgtheater a na sólové programy herců Karl-Heinz Hackel a Erika Pluhar. mb

Významní Evropané v novém dokumentu České televize

Evropané, tak se bude jmenovat nový dokumentární cyklus České televize, který je ve stadiu příprav. V šestnácti dílech se představí výrazné osobnosti evropských národních kultur.

Cílem autorů bylo zařadit do jednotlivých dílů seriálu zástupce těch největších kultur, jako jsou Řecko, Itálie, Německo, Rusko a Anglie. Dále pak to budou osobnosti ze zemí, které sousedí s Českou republikou a jako ukázka keltské kultury bylo vybráno Irsko. Francouzská kultura nebude v seriálu zastoupena, neboť jí byl v loňském roce věnován samostatný cyklus.

Portréty jednotlivých Evropanů jsou zpracovány formou interview, které vždy vede osoba, mající k portrétovanému a jeho zemi vztah a současně i k České republice.

V seriálu se tak divák může setkat například s italským hercem a dramatikem Dariem Foem, polským spisovatelem Slavomirem Mrožkem či dramatikem Haroldem Pinterem z Velké Británie. Výjimkou bude německý baletní režisér John Neumeier, který není rodilý Evropan - je původem z USA, ale je tak sžitý s evropskou kulturou, že ho autoři při výběru považovali za Evropana.

Dokumentární cyklus Významní Evropané se na obrazovkách České televize objeví začátkem roku 2001. (mk)

Výstava Ivany Lomové a Eriky Bornové

Výstavou s názvem Pod jednou dekou představila pražská galerie MXM divákům tvorbu dvou výtvarnic střední generace Ivany Lomové (1959) a Eriky Bornové (1964).

Výstava byla rozdělena na dvě části. První část tvořila rozměrná plátina Ivany Lomové, druhou objekty Eriky Bornové.

Plátina Lomové tvořily přemalované momentky z rodinného alba. Obrazy působily realisticky, ale zároveň jako fantastní výpovědi z malířčina rodinného života, poznamenané existenciální tísň. Lomová citlivě vystihla pocity, které prožívá občas snad každý, kdy nejbližší člověk se zdá nekonečně vzdálený a je vnímán jako bytost z jiného světa.

Erika Bornová, která již v loňském roce vystavovala v Praze v Malé Špálovce figuríny z polystyrenu, vytvořila i letos stejným způsobem sadu zvětšených hraček. Nové bylo pouze použití barev jako žlutá, modrá, fialová a zelená. Objekty Eriky Bornové vznikly na základě okamžitého nápadu, nemají sochařské kvality, chtějí pouze upoutat diváka jako příležitostná realizace na jedno použití. Zvětšené hračky a pamlsky (bonbony, lízátko, pudl, králíček, ježeček s cigaretou, miminko a jiné) neslouží ani na hraní ani k jídlu a mají spíše blízko k reklamě.

Ivana Lomová: Dítě uvnitř, 2000

Z poněkud nevyrovnaného dojmu, který výstava vzbuzovala bylo možné soudit, že obě výtvarnice jsou v oblasti své tvorby teprve ve stadiu uměleckého hledání. (mk)

Režisér Jiří Weiss navštívil Prahu

Jiří Weiss, legendární filmař a tvůrce snímků jako Vlčí jáma, Romeo, Julie a tma nebo Zlaté kapradí navštívil v září Prahu. Režisér žije od konce šedesátých let v USA. V Praze se setkal se svými přáteli a s kolegy, kteří zastupují nejmladší režisérskou generaci.

Jiří Weiss oslavil v letošním roce 77. narozeniny, v současné době pracuje na nové knize a zároveň se velmi aktivně zajímá o filmové, společenské a politické dění v České republice.

(mk)

Zemřel Jiří Sovák

6. září zemřel v Praze ve Fakultní nemocnici Na Bulovce významný a velmi populární herec, vypravěč a humorista Jiří Sovák.

Byl oblíben u široké divácké veřejnosti díky svým nenapodobitelným postavám v řadě českých filmů i televizních inscenací a v neposlední řadě i svými nezapomenutelnými vystoupeními v mnoha estrádách a zábavných pořadech. Proslulá byla jeho humoristická partnerství s neméně významnými českými herci a komiky jako byli Jan Werich, Miroslav Horníček nebo Miloš Kopecký.

(mk)

Nová galerie ve Vojtěšské ulici

Prvním počinem nové pražské Galerie Vojtěšská je prodejní výstava obrazů, akvarelů a kreseb významného českého malíře a grafika Václava Špály (1885-1946). Úmyslem nové galerie je představovat zejména tvorbu českých výtvarníků druhé poloviny 20. století. Václav Špála zaujímá v historii moderního českého umění významné místo. Ve své tvorbě se inspiroval především přírodou a vesnickým životem. Nejvýznamnějším dílem kolekce je obraz sázavské krajiny. Expozice představuje výběr ze sbírky z okruhu Špálovy rodiny, návštěvníci mohou vidět i širší soubor kreseb a několik výrazných obrazů. Výstavě dominují především dva obrazy kytic ze 30. let a olej Pradleny, který nese prvky kubismu.

Prodejní expozice Václava Špály potrvá do 20. října vždy od úterý do pátku od 10 do 19 hodin a v sobotu a v neděli od 13 do 18 hodin.

Dalším počinem Galerie Vojtěšská bude expozice české grafiky 60. let. Nová galerie plánuje i pořádání aukcí, první se uskuteční 11. listopadu.

(mk)

Izraelská malířka v Praze

Ve Španělské synagoze v Praze byla otevřena výstava izraelské malířky Chavy Pressburgerové. Tato umělkyně se představila pražské veřejnosti již v roce 1998 v pražské Galerii Franze Kafky a v loňském roce v Muzeu ghetta.

V současné expozici představuje umělkyně cyklus 30 papírových obrazů nazvaný Beit Levitus ("beit" znamená v hebrejštině dům, rodina nebo domov. V tomto případě se jedná o rodinný dům, který si postavil strýc Chavy Pressburgerové Karel Levitus v Praze a kde malířka strávila svoje dětství).

V sadě svých nových prací přibližuje umělkyně divákům téma holocaustu. Trýznivé vzpomínky, které se v obrazech prolínají, podávají v souvislém sledu příběh jedné rodiny.

Výstava je otevřena denně od 9 do 18 hodin, kromě soboty a židovských svátků a potrvá do 30. 11. 2000.

(mk)

Čínská a česká kultura v Mánesu

Čínský výtvarník Zhu Jinshi a význačný současný český sochař Václav Fiala představili svoji tvorbu v pražském Mánesu.

Dřevěná instalace Rotunda z dílny Václava Fialy

Výtvarník čínského původu Zhu Jinshi žijící v Berlíně, vystudoval německou univerzitu. V České republice vystavoval svá díla poprvé. Jeho instalace byly rozděleny na dvě části. V první, která se jmenovala Na cestě, představil umělec typicky čínský materiál - bambus. Právě tento materiál se stal působivým kontrastem Václavu Fialovi (člen S.V.U. Mánes, vystavuje od sedmdesátých let) vůči jeho vlastním surovinám. Z nich jsou pro tohoto umělce typické dřevěné dílce. Zhu Jinshi svoji instalaci sestavil také z kol, která jsou symbolem jeho země. Součástí výstavy byly i předměty z rýžového papíru.

Ve druhé části výstavy použil čínský umělec zinkové nádoby. Výstava byla velmi zajímavá svojí náplní i výrazným rozsahem.

(mk)

Výstava Andy Warhola v Bratislavě

Do konce září byly v Bratislavě k vidění obrazy a artefakty vůdčí osobnosti pop-artu, slovenského rodáka Andy Warhola. Některé z děl byly na Slovensku vystaveny poprvé. Součástí expozice Andy Warhol a přátelé tvořily i obrazy Andyho bratra Paula, synovce Jamese, blízké spolupracovnice Ultry Violet-vlastním jménem Isabelle Dufresneové a fotografie Billyho Nama.

(mk)

Pamětní mince

U příležitosti zasedání Mezinárodního měnového fondu (MMF) a Světové banky v Praze vydala Česká národní banka do oběhu stříbrnou pamětní minci v nominální hodnotě 200 korun.

Oficiální logo zasedání MMF a Světové banky, které připomíná vířící větrník je zobrazeno na lici straně této mince. Logo se opakuje na rubové straně, kde je dále nápis "Mezinárodní měnový fond - Skupina Světové banky - Praha 2000" a stejný text v anglickém jazyce. (mk)

Český Krumlov a hudba

V rámci devátého ročníku Mezinárodního hudebního festivalu Český Krumlov zaznělo sedmáct koncertů, kde se představili sólisté, komorní soubory a orchestry z České republiky i ze zahraničí.

Velkou předností těchto jihočeských hudebních slavností je žánrová a stylová pestrost. Představily se sólové recitály, špičkové komorní soubory (například Wihanovo kvarteto, Venus Quartet a Škampovo kvarteto), ale i velká symfonická tělesa jako Státní filharmonie Brno nebo Slovenská filharmonie.

Jednotlivé večery měly různé tematické zaměření. Byl to například koncert nazvaný Pocta baroku, pak třeba vystoupení souborů Duodena canticus Praha a Capella Rudolphina Petra Daňka.

Návštěvnost všech koncertů byla velká, neboť programy koncertů bývají posluchačsky více než přístupné. Jednalo se většinou o díla dobře známá (Bachova Mše h moll, Mozartovo Requiem, Novosvětská symfonie Antonína Dvořáka a podobně). Zároveň ale bylo možné najít v letošním programu i některá, málo uváděná díla: byla to opera F.L.Gassmanna La Contessina, Mendelssohnův Oktet Es dur pro smyčce nebo česká premiéra Serenády pro malý orchestr sira Malcolma Arnolda.

Zdá se, že i pro příští rok bude tento mezinárodní hudební festival dobře pořadatelsky i programově zajištěn. Svoji účast již předběžně přislíbili umělci jako Eva Urbanová, Gabriela Demeterová, Jiří Bárta, Ivan Ženatý a jiní. (mk)

Výstava "českých Pařížanů"

Pražské Rudolfinum připravilo pro návštěvníky zajímavou výstavu obrazů českých výtvarníků, kteří působili ve Francii.

Od poloviny 19. století se Paříž stala uměleckou mekou. V roce 1850 se zde usadil první z českých Pařížanů, malíř Jaroslav Čermák. Zájem o francouzské výtvarné umění měl v Čechách vrchol v sedmdesátých letech, mladí umělci byli velmi ovlivněni i překlady moderní francouzské poezie. Širší veřejnost měla zájem nejen o umění, ale poutavá pro ni byla i francouzská historie, Paříž jako taková a především soudobý technický zázrak Eiffelovka. V roce 1900 byly pořádané hromadné návštěvy Francie, které organizovaly nejrůznější spolky.

Antonín Chitussi: Trocadéro

Expozice v pražském Rudolfinu je rozčleněná podle žánrů a témat jako je život ve městě, selské motivy, portrétní tvorba, krajinomalba, jaro, naděje, úspěchy a vítězství, žena, domov, rodina, pohádka, sen a fantazie a podobně. Výstava předkládá mnoho nových informací a neznámých děl. Ve třech částech je shromážděna velmi obsáhlá dokumentace.

Z českých umělců se představí práce Zdenky Braunerové, Antonína Hudečka, Františka Kupky, Alfonse Muchy, Jana Preislera, Jakuba Schikanedera, Antonína Slavička či Františka Ženíška. Z USA byla dovezena i díla dalších významných českých Pařížanů - Vojtěcha Hynaise, Antonína Chitussiho, Ludka Marolda a Jaroslava Čermáka. Ostatní obrazy a sochy, které výstava obsahuje, pocházejí od francouzských umělců.

Zájemci o umění 19. století a o českou malbu ve Francii jistě tuto výstavu ocení a rovněž tak nebývalé množství jedinečných dokumentů. Výstavu, která potrvá do 14. 1. 2001, doplní dvojdílný katalog. (mk)

V Jihlavě vrcholí přípravu na Mahlerovské oslavy

Přípravy na velké Mahlerovské oslavy vrcholí v těchto dnech v Jihlavě, kde jeden z největších dirigentů a skladatelů moderní doby Gustav Mahler prožil 15 let svého života. Uskuteční se ve dnech 13. až 15. října u příležitosti 140. výročí jeho narození a 130. výročí jeho prvního veřejného koncertování v jihlavském Městském divadle.

V těchto dnech město vydalo řadu zdařilých propagačních materiálů, včetně trojjazyčného Průvodce Mahlerovou Jihlavou. V něm zájemci vedle důležitých dat najdou i podrobný program oslav. Minulý měsíc pak byla dokončena rozsáhlá rekonstrukce domu, v němž Mahler prožil své dětství.

Mahlerův rodný dům v Kalištech u Humpolce byl otevřen již roku 1998. Při této příležitosti zde vystoupil známý barytonista Thomas Hampson, který je vysoce ceněným interpretem písní Gustava Mahlera a k jeho tvorbě má hluboký vztah. Rovněž tak podpořil spolu s Gabrielou Beňačkovou mahlerovskou aktivitu v Čechách.

Výstava k dvoustému založení AVU

K jedné z nejdůležitějších kulturních událostí roku patří výstava Akademie výtvarných umění ve Valdštejnské jízdárně v Praze. Uspořádala ji pražská Národní galerie.

Výstava k dvoustému výročí založení Akademie výtvarných umění měla samozřejmě svá koncepční i prostorová omezení. Z učitelů, kteří na škole působili byli vybráni pouze ti, jenž vedli speciální školy a zastupovala je jejich díla, vytvořená během vyučování. Diváci si mohli v této souvislosti doplnit svoje informace prohlídkou stálé expozice, protože právě zde jsou umístěna reprezentativní díla profesorů i žáků Akademie.

Co se týkalo prostorového omezení, promítlo se do strohého výběru prezentace profesorů, která byla ukončena rokem 1990.

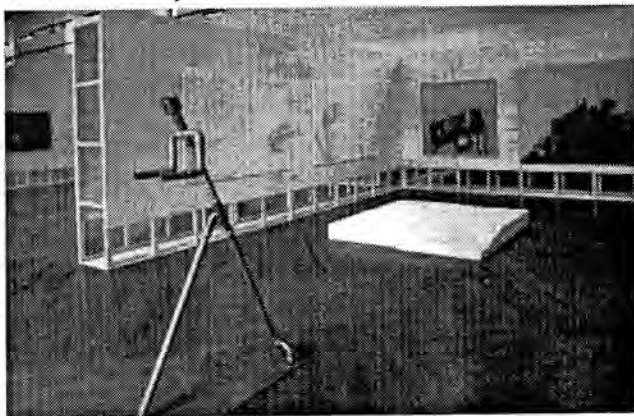
Expozice provedla diváka od založení školy Josefem Berglerem v roce 1899, kdy orientace školy byla zaměřena spíše na řemeslnou výuku, na kresbu a grafiku až do období, kdy se škola stala uměleckou univerzitou a rektorem byl Milan Knížák. Během celého tohoto dlouhého údobí se projevovala práce skvělých pedagogů, jakými byli například Antonín Mánes, František Tkadleček nebo Julius Mařák. Významný vliv měli i další osobnosti, které školou postupně procházely, ať už jako učitelé nebo žáci - Josef Mánes, František Ženíšek, Václav Brožík, Vojtěch Hynais, Antonín Chittussi, Jakub Schikaneder, Hanuš Schwaiger, Maxmilián Pirner a další.

V dějinách školy byli ale i umělci, kteří pražskou akademii odmítli a odešli studovat jinam, například Jaroslav Čermák, Soběslav Pinkas, Karel Purkyně nebo František Kupka. 80. a 90. léta 19. století byla výrazným obdobím, kdy z podnětu Josefa Hlávky se stala Akademie státní školou a přestěhovala se z Klementina na Letnou. Byly založeny speciální školy, sochařská pod vedením Josefa Václava Myslbeka, grafická Maxe Švabinského, krajinářská Julia Mařáka a škola architektury Jana Kotěry.

V průběhu první republiky si Akademie uchovala svoji sílu, pěstovala styky se zahraničím, především styky s Francií, které zprostředkoval její externí profesor František Kupka.

Tvorbu šedesátých let představil projekt z Frágnerovy architektonické školy, který prosazoval stavbu pražského metra.

Období normalizace bylo zastoupeno obrazy Františka Jiroudka nebo Karla Součka a především to byl pomník Komunisté Miloše Axmana.

Pohled na instalaci v popředí olej Karla Nepraše

Porevoluční období v roce 1990 přineslo velké změny. Byl zcela vyměněn pedagogický sbor a svoje místo postupně zaujali progresivní umělci. Akademie nabyla podoby školy univerzitního typu, která se zabývá teoretickým studiem i vědeckým výzkumem. Na výstavě je tým radikálních pedagogů pod vedením tehdejšího rektora Milana Knížáka představen díly Zdeňka Berana, Huga Demartiniho, Bedřicha Dlouhého, Milana Knížáka, Stanislava Kolíbala, Karla Malicha, Karla Nepraše a Emila Přikryla.

Výstava, která bude otevřena do 28. října, velmi dobře a reálně dokumentuje historii Akademie a zdůrazňuje její nezastupitelný význam v české kultuře. (mk)

Galerie Josefa Sudka vystavuje dílo fotografa Schneidera-Rohana

Snímky pozapomenutého českého fotografa působícího ve Francii Rudolfa Schneidera-Rohana představila Galerie Josefa Sudka v pražském Úvoze. První samostatnou výstavu autora, který se v meziválečné Paříži proslavil portrétní tvorbou, připravilo u příležitosti 100. výročí jeho narození a 30. výročí úmrtí, Uměleckoprůmyslové muzeum.

Na listopad chystá Uměleckoprůmyslové muzeum výstavu Akt v české fotografii, která bude otevřena v Císařské konírně Pražského hradu. Budou tam zastoupeny i akty Schneidera-Rohana.

Ministerstvo kultury nominovalo 11 památek na seznam UNESCO

O zápis 11 historických památek do Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu (UNESCO) bude postupně v letech 2001 až 2011 usilovat český stát. Návrh výběru nominací kulturních statků České republiky schválilo ministerstvo kultury. Příští rok budou na zapsání do seznamu nominovány židovská čtvrť a areál benediktinského kláštera v Třebíči. V následujících letech budou na rozhodnutí čekat další historické památky. Do seznamu, v němž je již přibližně 600 míst a objektů z více než 100 zemí, patří i devět českých památek. V minulých letech byly zapsány jihočeská vesnice Holašovice, zámek a zahrady v Kroměříži, historické areály Prahy, Českého Krumlova, Telče a Kutné hory s chrámem sv. Barbory, poutní kostel Jana Nepomuckého na Zelené Hoře a areál v Lednici a Valticích na Břeclavsku. Zatím poslední českou památkou uvedenou v seznamu je renesanční zámecký areál v Litomyšli, který byl zapsán loni v prosinci.

Činohra Národního divadla má před sebou deset premiér

Celkem deset premiér připraví v nadcházející sezóně v historické budově, Stavovském divadle a Kolowratu činohra Národního divadla v Praze (ND).

Nejbližšími premiérami činoherního souboru budou dva zkoušené tituly. Koncem září Shakespearova Komédie omylů v nastudování maďarské režisérky Enikő Eszényiové, jejíž inscenace Mnoho povyku pro nic patří k divácky nejúspěšnějším titulům minulé sezóny, a 12. října hra irského dramatika Toma Murphyho s názvem Bailegangaire aneb Město bez smíchu v režii Karla Kříže.

Výstava koberců

Letohrádek královny Anny na Pražském hradě se stal již pořetí hostitelem unikátní textilní sbírky. Třetí část výstavy anatolských koberců, kterou věnoval České republice Rainer Kreisl, narozený v Čechách, se prezentuje pod názvem Nekonečná rozmanitost - Anatolské koberce III. Předchozí výstavy proběhly v letech 1995 a 1998 a těšily se mimořádné návštěvnosti.

Na rozdíl od předchozích částí sbírky tato poslední předvádí málo obvyklé druhy textilií. Jsou v ní zahrnuty koberce z 13. až 16. století. Expozici je možno navštívit do 12. listopadu.

(mk)

Kašparův kolínský "mimoriál" už popáté

Také letos se v Kolíně uskutečnil mezinárodní festival neverbálního divadla. Je věnovaný odkazu slavného pařížského pierota Jeana Gasparda Debauraa, který se v Kolíně narodil jako Jan Kašpar Dvořák. Jubilejní pátý ročník se konal od 12. do 16. září. Festival se v Kolíně koná od roku 1992 jako bienále. Letos má pozměněný název, když z původního slova memoriál vzniklo mimoriál. Lahůdkou letošního ročníku byla například produkce Divadla bratří Formanů, Divadla Continuo či birminghamského souboru Stan's Cafe.

Jičín, město pohádek

V září probíhal již desátý kulturní ročník regionálního festivalu Jičín - město pohádky. V tomto roce byl jičínský festival zaměřen na "Pohádky odjinud".

Pohádkové město, les Řáholec - krajina Českého ráje uvítala každého návštěvníka bez ohledu na věk, který si rád hraje a má rád pohádky. Jičínský festival letos probíhal tak trochu v duchu Malého prince od Saint-Exupéryho, to znamená něčeho, co je vlastní jak dětem tak dospělým. Ústředním tématem festivalu zůstala pohádka v nejširším slova smyslu, včetně jejích mýtů, legend a pověstí, ale byl brán ohled i na sjednocenost Evropy se zachováním regionálních odlišností.

Smyslem celé akce bylo setkávání lidí nejrůznějšího věku, překonávání společenských i zeměpisných hranic a to všechno doplněné malováním, zpěvem - diváci měli možnost shlédnout vystoupení tanečních a divadelních souborů. Proběhla i výstava hraček a dětských knih.

(mk)

Bylo nebylo

Festival les divokých sviní představí české hry

Festivalem původní české dramatické tvorby bude od 5. do 12. října v Činoherním studiu v Ústí nad Labem přehlídka nazvaná Les divokých sviní. Severočeská scéna má sama na repertoáru současných českých dramát deset a festivalu se zúčastní dalších osm souborů. Nadace Alfréda Radoka informovala, že v návaznosti na tuto přehlídku uspořádá v pražském Divadle Na Zábřahách a v Divadle Komedie 14. a 15. října víkendový cyklus scénických čtení s názvem Kdo se bojí české hry? Dramaturgové si vybrali texty dosud nehraných děl z uplynulých ročníků soutěže o nejlepší původní divadelní hru. Od ledna 2001 naváže na říjnový festival a na pozornost věnovanou současné české hře projekt scénických čtení dalších dosud neuvedených her pod názvem Les divokých sviní. Zúčastní se ho v prostoru nad klubem Roxi v Dlouhé ulici v Praze několik českých divadel a jednotlivců. Programy se mají konat jednou měsíčně a texty se budou vybírat ze soutěže o Cenu Alfréda Radoka i z tvorby oslovených autorů. Texty mají být poté zveřejněny na Internetu na stránkách elektronického časopisu k.u.l.t.-net vydávaného Linhartovou nadací. Název Les divokých sviní je překladem keltského slova Sudéta. První ročník festivalu se před třemi lety zabýval tematikou Sudet a palčivými otázkami minulosti. Letošní druhý je podle organizátorů věnován žhavé současnosti.

Petr Veber

Dva nové muzikály v Karlínském divadle

Pražské Hudební divadlo v Karlíně vstoupilo do nové sezony a na příští měsíce chystá dvě novinky. Koncem listopadu uvede poprvé v ČR muzikál Viktor-Viktorie a na jaře v příštím roce legendární Zpívání v dešti.

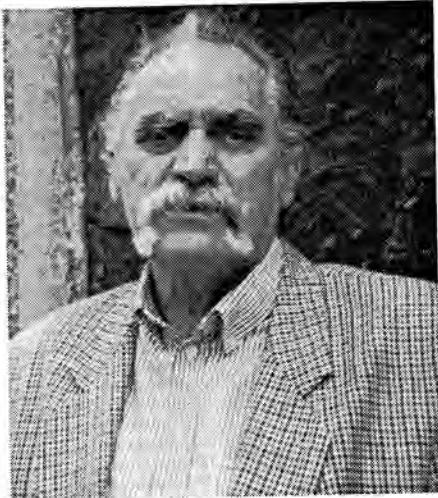
V Hudebním divadle v Karlíně studuje tuto novinku režisér a překladatel Rupert Dubský, dirigent Arnošt Moulik a britský choreograf Claud Paul Henry. V hlavních rolích se představí Michaela Dolinová a Vladimír Brabec. Zpívání v dešti pro karlínské divadlo režijně zpracoval Petr Novotný.

Oba muzikály byly již před svými světovými premiérami zpracovány jako film.

(mk)

Sochař Vladimír Preclík v Galerii Pyramida

7. října končí výstava obrazů a soch známého sochaře, pedagoga a spisovatele Vladimíra Preclíka (71), která se představila v Galerii Pyramida na Národní třídě v Praze. Touto výstavou se umělec symbolicky vrátil nejen do Prahy (osm let učil na fakultě výtvarných umění v Brně), ale také k žánru portrétu.

Vladimír Preclík, sochař

svoji premiéru. Kromě mimořádně známých osobností jako jsou Zdeněk Svěrák, Ladislav Smoljak, Jiří Kolář, Marek Eben, kníže Karel Schwarzenberg nebo Jiří Stivín obsahuje tento soubor i portrét slévače Ondřeje Špačka a podobiznu ve světě velmi uznávaného designéra Petra Tučného.

Preclíkovy portréty neusilují o realistickou podobu, ta se projevuje transformovaně - zdeformovaný, trojjediný Marek Eben, Zdeněk Svěrák, šlechtic českého humoru, rozebírací hlava Jiřího Koláře (Kolář je známý svými kolážemi) a podobně.

Marek Eben - Trojjediný, 2000, bronz V. Preclík

Již v mládí vytvořil Preclík portréty několika známých postav české avantgardy - Vladislava Vančury, Vítězslava Nezvala, E.F. Buriana, Václava Špály, Jiřího Maheňa, Jana Wericha nebo Jaroslava Ježka. Po několika dalších letech pak k Janu Werichovi vytvořil pro pražské Divadlo ABC i portrét Jiřího Voskovce.

V současné době, po téměř čtyřiceti letech se Vladimír Preclík rozhodl znovu portrétovat žijící slavné Čechy. Předvedl sérii osmi "hlav", které měly v Galerii Pyramida

Zdeněk Svěrák - Šlechtic českého humoru, bronz V. Preclík

Na výstavě se Vladimír Preclík představil i jako malíř, což bylo pro širší veřejnost překvapením. Sám umělec to komentoval tím, že maloval již dřív a většinu inspiraci čerpal na svých cestách po exotických krajích. Některé z Preclíkových obrazů mohli zájemci již vidět v jeho muzeu v sýpce jihočeského bechyňského zámku. Tomuto muzeu odkázal již velkou část svých soch.

(mk)

Barokní palácové zahrady pod Hradem se otevřely veřejnosti

Barokní palácové zahrady pod Pražským hradem byly znovu zpřístupněny veřejnosti. Kolowratská a Malá Fürstenberská zahrada se otevřela návštěvníkům po rozsáhlé rekonstrukci, kterou zaštil britský princ Charles. Mluvčí ministerstva kultury Dita Fuchsová ČTK sdělila, že oprava palácových zahrad pod Hradem se uskutečnila ve dvou etapách. Po první byla zpřístupněna Ledeburská zahrada a Malá a Velká Pálffyovská zahrada. Obnova zahrad stála 297 miliónů korun; ministerstvo kultury poskytlo 263 miliónů, uvedla Fuchsová. Nadace prince Charlese přispěla podle Kalvody 20,5 milióny korun. Za vstup do obnovených zahrad budou návštěvníci platit vstupné.

Cenu České hudební rady získal Beckerman

Cenu České hudební rady pro rok 2000 získal americký muzikolog Michael Beckerman za své dílo věnované české hudbě, zejména Dvořákově a Janáčkově tvorbě, a za propagaci české hudby v zahraničí. Beckerman je zakladatelem Československé hudební společnosti v USA, iniciátorem a organizátorem řady konferencí, autorem knih o českých skladatelích a odborným editorem řady nazvané Studie o hudbě v Československu. Rada, která je českou sekci nevládní organizace Mezinárodní hudební rady při UNESCO, dnes ČTK informovala, že svou čestnou cenu udělila dále dirigentům Jiřímu Bělohávkovi a Jiřímu Koutovi; prvnímu za mimořádně úspěšné vedení Pražské komorní filharmonie, druhému za umělecky přesvědčivou prezentaci české operní tvorby v zahraničí a rovněž za uvedení náročných děl operního repertoáru na českou scénu. Oceněnými jsou dále soubor Due Boemi di Praga za celoživotní práci a iniciování nové tvorby doma i v zahraničí a skladatel, pedagog a organizátor František Kovaříček za třicetiletou nezištnou práci pro sdružení Hudební mládež ČR.

Petr Veber

Recenze: Vladimír Wohlhöfner

Mezi Sebranými nahrávkami legendárních "Plastiků", které v současnosti vycházejí na deseti kompaktních discích, má album Kolečnice duní zvláštní postavení. Obsahuje především zajímavosti a rarity, které vznikaly v rozmezí let 1977 až 1982 vedle slavných alb Pašijové hry velikonoční, Jak bude po smrti a Co znamená vésti koně. Od úvodního hypnotického základu, kterým začíná úvodní osmadvacetiminutová nahrávka 100 bodů, až k závěrečné instrumentálce Sociálně blízce zní album nezaměnitelným zvukem kapely se všemi charakteristickými vpády saxofonu, violy nebo houslí a takřka jazzovými improvizacemi. Texty prvních dvou písní jsou asi nejdrsnější obžalobou bolševického režimu v historii české populární hudby. Úvodní, Milanem Hlavsou zhudebněnou báseň Františka Vaněčka následuje velmi osobně pojatý Dopis Magorovi, uvozený parafrází slavného výroku Gertrudy Steinové Růže je růže je růže..., která tu má podobu Právo má právo má právo má právo..., recitovanou smíšeným sborem. Mezi pozdravy hudebníků vězněnému básníkovi Ivanu Martinu Jirousovi lze zaslechnout dokonce i hlas Václava Havla. Zajímavé je v Dopise Magorovi využití basové linky známých Magických nocí. Z šesti skladeb alba se poněkud vymyká "hudebněhokejová eroika" Phil Esposito. Je dokladem jedné z mála společných nahrávek Plastiků a happeningového mága Eugena Brikciuse, i když v tomto případě se na hudebním provedení podílel pouze Hlavsa a ostatní členové Plastic People tvořili ve svérázné hokejové reportáži, přednášené v latině, sportovní publikum. O okolnostech vzniku jednotlivých nahrávek pojednává sleeve note Jaroslava Riedla ve vzorně vypraveném bookletu. Přestože nahrávky alba Kolečnice duní patří v tvorbě Plastic People spíše k okrajovějším, bez nich by Sebrané nahrávky zůstaly oduzeny.

The Plastic People Of The Universe: Kolečnice duní. Vydal Globus International a Globus Music. 73 minut
Zemské noviny

V Ostravě vystavena tvorba Stanislava Vopaska

Perokresby těžních věží a důlní fotografie Stanislava Vopaska zdobí prostory Národní kulturní památky Dolu Michal v Ostravě-Michálkovicích. Návštěvníci si výstavu mohou prohlédnout do poloviny listopadu, řekl autor expozice. "Jde o 50 perokreseb důlních věží, které před útlumem hornictví dominovaly celé Ostravě. Jsou tu rovněž zachyceny věže z Karviné i Příbrami," upřesnil Vopasek. Výtvarné práce představují jeho tvorbu za posledních dvacet let. Součástí expozice jsou také barevné i černobílé fotografie zachycující historické výztuže a vybavení důlních děl. "Práce na těchto snímcích je velmi složitá," doplnil Vopasek. Výstavu pořádá Klub přátel hornického muzea v Ostravě spolu s ostravským Památkovým ústavem u příležitosti pořádání celostátního semináře o technických památkách.
Hana Tesarčíková

Nejmladší výtvarníci v Olomouci

Výstava Klasika 2000, která začala v olomouckém Muzeu umění představuje výběr z malířské a sochařské tvorby mladých výtvarníků.

Výběr byl proveden v brněnských, ostravských a pražských ateliérech a bylo vybráno 21 umělců, jejichž věk nedosahuje více než 35 let. Výstava je víceméně různorodá a není nijak tématicky sjednocena. Zastoupení umělci se věnují malbě a sochařství, což je důkazem toho, že oba tradiční obory se stále vyvíjejí a je o ně zájem mezi mladými autory. Na výstavě je patrné, že právě na konci tisíciletí, kdy dochází k expanzi nových médií, vzniká

Klasika 2000 olomoucká výstava

potřeba hledat klidnější a trvalejší formy popisu osobních zážitků a dalších poselství. A těmito prostředky by měla být právě malba a socha.

Je zastoupen výběr z prací Lukáše Rittsteina, Michala Novotného, Jiřího Černického, Jaroslava Koléška, Davida Adamece, Lubomíra Typlta, Davida a Tomáše Medkových, Víta Soukupa - vítěze zlínského salonu mladých, Veroniky Holcové, Markéty Korečkové a Kataríny Szányiové.

Výstava zároveň odhaluje rozdíly mezi jednotlivými regiony. Pražští autoři jsou progresivnější, což způsobuje větší možnost konfrontace a přísun informací, zatímco na Moravě vznikají díla spíše konzervativnější.

Expozici doprovází barevný katalog a bude k vidění do začátku listopadu. Poté se přestěhuje do Ostravy.
(mk)

Hudební slavnosti Emy Destinnové v Českých Budějovicích

9 září skončily Hudební slavnosti Emy Destinnové v Českých Budějovicích. Jejich program zahrnoval jedenáct koncertů za účasti předních domácích i zahraničních interpretů. Mezi vrcholy bohatého festivalového programu patřil tradiční Operní galakonzert k počtě Emy Destinnové a koncert k 250. výročí úmrtí Johanna Sebastiana Bacha

Ateliér Josefa Sudka byl zpřístupněn veřejnosti

V původní podobě a na původním místě, na pražském Újezdě, vyrostla přesná replika ateliéru proslulého fotografa Josefa Sudka. Zde budou vystaveny Sudkovy fotografie. Svoji obnovy se dočkala i původní zahrada. Ke Galerii Josefa Sudka na Úvoze, což bylo jeho pozdější bydliště, tak přibyla další připomínka fotografova života a díla.

Stálá výstava Sudkových fotografií v obnoveném ateliéru

Josef Sudek se narodil v roce 1896. V roce 1911 se vyučil knihářem a působil v této profesi v Nymburce. Současně i fotografoval. V roce 1916 byl na frontě zasažen granátem a přišel o pravou ruku. Od roku 1917 se věnuje fotografování. V roce 1924 absolvoval Státní grafickou školu a 1. června 1927 si pronajal svůj ateliér "v zahradě", kde žil a pracoval až do roku 1958 (přestěhoval se pak do nového ateliéru na Úvoze). Ateliér byl zařízen velice skromně, ale účelně. Setkával se tu s mnoha svými přáteli a poslouchal společně s nimi hudbu ze své sbírky gramofonových desek. Na tomto místě, které se stalo zároveň i objektem, vzniklo několik slavných fotografických cyklů - Okno mého ateliéru, Zátíší na okně mého ateliéru, Procházka po mé zahradce, Zahrada mého ateliéru. Josef Sudek tu ale také pracoval na běžných komerčních zakázkách. V roce 1932 měl svojí první samostatnou výstavu v Praze a v roce 1956 vyšla jeho první knižní monografie.

Po Sudkově smrti v roce 1976 ateliér zchátral a v roce 1985 vyhořel.

Znalkyně Sudkova díla dr. Anna Fárová byla hlavní iniciátorkou idey na obnovu ateliéru. Jeho rekonstrukce se stala vrcholem Sudkovy umělecké pozůstalosti, která je v současnosti v základní podobě uzavřena.

Původní prvky, které byly do stavby zakomponovány, doposud ležely v depozitáři Uměleckoprůmyslového muzea. S drobnou výjimkou všechny pamatují Josefa Sudka. I zahrada s typickými stromy zažila svoje zrvouzření a časem by měla vypadat přesně jako za fotografova života.

(mk)

Výstava Střed Evropy v Budapešti

V předvečer maďarského státního svátku sv. Štěpána byla v Budapešti zahájena výstava nazvaná Střed Evropy kolem roku 1000, na jejíž realizaci se podílela řada středoevropských zemí. Českou republiku na výstavě prezentují unikátní archeologické nálezy, svatovojtěšské a svatováclavské relikvie, rukopisy a další exponáty. Výstava je společným projektem České republiky, Německa, Maďarska, Polska a Slovenska. Střední Evropa si tak na počátku třetího tisíciletí připomíná svou společnou historii. Koordinátorem české účasti je Národní muzeum v Praze. Unikátní projekt, představující období zrodu dnešního uspořádání Evropy, bude představen také v Polsku a Německu. Do Prahy se přesune v roce 2002.

Soutěž Symfonie pro tři tisíciletí

V loňském roce vyhlásila Pražská komorní filharmonie soutěž Symfonie pro tři tisíciletí. Zvítězilo v ní dílo Paula Fehnera z Kanady s názvem Elixirs. PKF jej uvede v premiéře 1. ledna 2001 ve Dvořákově síni Rudolfiny za řízení Jiřího Bělohlávka společně s 9. symfonií Ludwiga van Beethovena.

Porota měla na výběr ze 35 partitur, které zaslali skladatelé z celého světa. Jako nejlepší české dílo byla vybrána kompozice Zdeňka Lukáše Trionfo del tempo pro soprán a orchestr. V celkovém pořadí se umístila Lukášova skladba na druhém místě.

Předseda poroty Milan Slavický charakterizoval vítězné dílo jako "barvitě instrumentovanou větu složenou z deseti částí, která navazuje na tradici poválečné moderny".

Soutěž byla anonymní a jména zúčastněných se porotci dozvěděli až po vyhlášení výsledků.

(mk)

Tatra oslavila sto padesát let výroby vozidel

2. září 2000 oslavila automobilka Tatra Kopřivnice významné výročí sto padesát let výroby dopravních prostředků. S tou zde začal v roce 1850 kopřivnický rodák Ignác Šustala.

Oslavy probíhaly od ranních hodin na kopřivnickém náměstí, kde vyjela z centra směrem k budově Tetry kolona tater-veteránů, nákladních automobilů závodních týmů a také vozy ze současné produkce. Diváci mohli vidět zhruba sto automobilů, pro které vyhlásila automobilka soutěž o nejkrásnější starý vůz.

Zájemci o bližší historii Tetry, měli možnost navštívit Regionální muzeum v Kopřivnici, kde se konala vernisáž výstavy Putování historií tetry. Její součástí byla i autogramiáda Miroslava Zikmunda.

V odpoledních hodinách dokončili zaměstnanci Tetry výrobu půlmiliontého nákladního automobilu. Návštěvníci mohli rovněž procházet továrnou na firemní polygon, kde byly vystaveny vozy Tetry ze současné produkce a probíhaly ukázkové jízdy závodních týmů s jejich zástupci, jako je například Karel Loprais. Uskutečnilo se i představení vozidel Tatra Veteran Car Klubu.

(mk)

Boeing se vrátil kvůli opilému cestujícímu

Po hodině letu na trase Brno - Soluň se musel vrátit kvůli výtržnostem jednoho z cestujících na mezinárodní letišti v Brně-Tuřanech letoun Boeing 737 společnosti ČSA. Na jeho palubě cestovalo asi 160 českých turistů na dovolenou do Řecka. "O návratu rozhodl kapitán letadla poté, co dvaatřicetiletý muž na palubě kouřil, pil přinesený alkohol a hrubě urážel letušky," řekl Dan Plovajko ze společnosti České aerolinie. Po návratu na brněnské letiště v Tuřanech byl muž předán policii. Rozborem jeho krve se později zjistilo, že v ní má 0,8 promile alkoholu. Letoun byl v době, kdy se obrátil k cestě zpět, v polovině trasy letu. Aeroliniím tak vznikla předběžná škoda sedmi set tisíc korun, které hodlají vymáhat na neukázněném klientovi.

Opravte dějepis, Řím sahal až na Moravu

Archeologické nálezy posledních let nás zřejmě donutí poopravit si učebnice dějepisu: antický Řím sice oficiálně začínal za Dunajem, kolem kterého se táhla úředně stanovená hranice říše, ale Římané ovládali v určitých obdobích celý jih dnešní Moravy. "Překvapivé nálezy z poslední doby staví do nového světla rozsah a význam římského zásahu na našem území. Jižní část země byla pod přímým vlivem římské kultury," hodnotí nové objevy Jaroslav Tejral z Archeologického ústavu Akademie věd České republiky. Moderní archeologické postupy včetně leteckého snímkování přinesly unikátní zjištění: letci objevili dosud neznámé římské pochodové tábory, kterých bylo na jihu Moravy asi dvacet, nejsevernější z nich v Modřicích u Brna. Nejvíce jich bylo v okolí kopce Hradisko nad někdejší obcí Mušov, mezi Brnem a Mikulovem. "Jednalo se o největší soustředění římských vojenských zařízení mezi Rýnem a Dunajem. Z nálezů se dá dovodit, že na našem území přezimovalo asi dvacet tisíc římských vojáků, v létě, během vojenských tažení, jich zde mohlo být až sto tisíc," říká Tejral. Obrovská římská pevnost na vrchu Hradisko se podobala spíše opevněnému městu: Rozlohou byla srovnatelná s nedalekým Mikulovem, její součástí byly vytápěné lázně a velitelský dům s podpodlažním topením, dílny a mohutné hradby. Právě pozůstatky někdejších lázní nyní prozkoumávají archeologové. Dříve si s nálezy na Hradisku odborníci nedokázali zcela poradit. "Soudilo se, že zde byla jen malá obchodní římská stanice nebo že šlo o rezidenci germánského krále nebo knížete. Dnes je jisté, že zde byla v době takzvaných markomanských válek v druhé polovině druhého století našeho letopočtu velká římská vojenská základna s vlastním hospodářským zázemím. Takové základny budovali Římané i jinde na území, která chtěli obsadit," říká Tejral. Jedna z verzí, která by vysvětlila nové nálezy, vypadá asi takto: Významný římský císař Markus Aurelius chtěl zříditi novou římskou provincii - Markománii. Z římského města Vindobona (dnešní Vídeň) řídil vojenské operace na jižním Slovensku a jižní Moravě. Hradisko u Mušova bylo zřejmě centrální pevností a pravděpodobně se mělo stát hlavním správním centrem budoucí provincie. Jenže pak přišel zvrát. Markus Aurelius zemřel (nebo byl ve Vindoboně zavražděn) a s plány na novou provincii byl konec. Jeho syn Komodus zvolil jinou taktiku. Náčelníky místních barbarských kmenů podplácel a snažil se s nimi vyjít spíše po dobrém. Hradisko postupně ztratilo svůj význam a na stovky let se proměnilo na nenápadný vrch pokrytý vinicemi. A markomanské války připomínají už jen reliéfy na slavném sloupu Marka Aurelia na náměstí Piazza Colona v Římě. O tom, že na Hradisku byli špičkoví vojenští velitelé tehdejšího Říma, svědčí i některé nálezy: část stříbrného pancíře či část jiného pancíře s vytepaným jménem Brutius - není vyloučeno, že jde o jméno vojevůdce a tchána samého Marka Aurelia. Přes to, že pokus Římanů zříditi na části území dnešní České republiky novou provincii byl neúspěšný, byl důsledek římského vlivu obrovský.

Školáci v Břevnově zpovídali prezidenta

Prezident Václav Havel zažil začátkem září improvizovanou tiskovou konferenci, na níž čelil otázkám žáků ze soukromé základní fakultní školy Nad Kajetánkou v Praze-Břevnově. Hlava státu sem v první den nového školního roku přišla pozdravit děti z první a páté třídy a jejich učitele.

Zatímco prvňáčkům se prezident podepsal na velrybu visící na stěně, pátáci si na něj přichystali několik otázek. Havel odpověděl i na dotaz původně určený jeho ženě Dagmar a její charitativní činnosti vzhledem k tomu, že prezidentova choť se návštěvy nezúčastnila.

Na otázku, jaké to je pomáhat starým lidem, Havel řekl, že pomocí "dávám příklad a vyzáruji kolem sebe slušnost, dobrosrdečnost, dobrotivost a solidaritu a to společnost strašně potřebuje".

Nepřítomnost své manželky prezident ospravedlnil tím, že se připravovala na cestu do USA na summit tisíciletí OSN. Na další dotaz, jaké divadelní představení, v němž hrála jeho choť, se mu nejvíce líbilo, uvedl: "Z poslední doby to bylo představení Gazdina roba ve Vinohradském divadle, kde hrála hlavní postavu, takovou tragickou." Děti poté prezidentovi řekly, že jemu i Dagmar již dříve poslaly básničku, a to k jejich sňatku. Havel si ji s úsměvem vyslechl a poděkoval.

Prezidentovi se otázky dětí líbily a svěřil se jim, že by byl rád, kdyby mu "tak jednoduché otázky" kladli i skuteční novináři. Žurnalistů se týkal další dotaz. Jednoho z žáků zajímalo, jestli mu nevádí, že kamkoli vkročí, doprovázejí ho novináři. "To je součást mého úřadu...Když mám podezření, že budu večer v televizi, tak se na ní nedívám, i když bych potřeboval ty zprávy vidět. Prostě protože už to nesnáším se někde vidět," prohlásil Havel.

Hlava státu si tradičně na začátku školního roku vybere jednu školu, kterou navštíví. Letos zavítala do alternativní břevnovské školy hrou, kde žáci nedostávají známky a po ukončení pátého ročníku přecházejí na běžné školy nebo osmiletá gymnázia. V této škole také nezvoní, o délce vyučovací hodiny rozhoduje podle situace učitel.

Lucie Petrová mhm kš xkp

Drogový šéf se bránil

Policisté dopadli jednoho z nejhledanějších drogových bossů, Detektivové překvapili Jugoslávce Vasufa Sabaniho v rušné pražské Bělehradské ulici. Sabani - ač pochopil, že čelí obrovské přesile - se nechtěl jen tak vzdát. Podle kriminalistů pracoval Sabani, který měl v Čechách na falešné jméno povolení k dlouhodobému pobytu a bydlel v Praze 9, jako jakýsi manažer pro šéfy několika odnoží takzvané balkánské cesty. Česká republika je podle policistů pro narkomafii kvůli své výhodné poloze stále oblíbenou tranzitní zemí: na jejím území je křižovatka čtyř pašeráckých drogových cest, které vedou z Balkánu do zemí západní Evropy. První směřuje do Velké Británie, druhá do Německa a Švýcarska, třetí, jež vznikla teprve loni, vede do Itálie a čtvrtá do skandinávských zemí. Před pár měsíci se však poprvé objevily náznaky, že některé skupiny se ze země začínají stahovat. "Konečně snad pro ně přestáváme mít pověst bezpečné země," podotkl šéf protidrogových policistů Jiří Komorouš.

Kontroly odrazují Němce od zájezdů

Mnohé hotely v západočeském pohraničí připomínají spíše pous-
tevný, někteří hostinští zavírají restaurace. Přísné hraniční kontroly související se zasedáním Mezinárodního měnového fondu odrazují tradiční turisty z Německa, kteří do Čech míří třeba za cenově výhodným obědem. "V sobotu přijela objednaná skupina kvůli zdržení na hranicích o dvě a půl hodiny později, v neděli jsem dokonce volal na celnici, jestli mají vůbec otevřeno. Za čtyři roky v hotelu jsem nezažil, aby první zákazníci přijížděli v půl druhé odpoledne," stěžoval si hoteliér. Starosta Božího Daru Jan Horník míní, že Praha sice možná na zasedání vydělá, ale pohraničí utrpí. "Počítám, že jen na Božím Daru půjdou ztráty obchodníků do statisíců," řekl starosta. "Zatímco jindy nebývá v obci pro turisty k hnutí, teď tři hotely zavřely a v restauraci, kde jsem byl na obědě, hrála servírka s jediným hostem karty," zlobil se Jan Horník. Na Šumavě mají hoteliéři zkušenosti podobné.

Babice:

soudce čeká žaloba

Brněnské krajské státní zastupitelství uzavírá případ šestaosmdesátiletého Pavla Vítka - někdejšího soudce, který v babickém monstrprocesu poslal na smrt jedenáct nevinných lidí. Vítek se tak zřejmě stane prvním strůjcem tragických procesů z padesátých let, který se bude muset před soudem zodpovídat z vraždy. Pavel Vítek a Jaroslav Demczak (jeho trestní stíhání bylo ze zdravotních důvodů přerušeno) jsou poslední dva žijící soudci z tragického monstrprocesu v Jihlavě, v němž měli být pro výstrahu veřejnosti potrestáni údajní útočníci na komunistické funkcionáře ve škole v Babicích na Třebíčsku v červenci 1951. Vítek však nerozhodoval jako nestranný soudce, tresty byly určeny předem vrcholnými komunistickými představiteli, takzvanou bezpečnostní pětkou, a na proces "dohlížel" osobně tehdejší prezident Klement Gottwald. Žádný z členů pětky už nežije. Pokud by někdejší soudce byl odsouzen za vraždu, jak mu klade za vinu obžaloba, hrozí mu až patnáct let vězení. Zda by však skutečně nastoupil trest, je vzhledem k jeho věku a zdravotnímu stavu velmi nepravděpodobné.

Úřad obvinil důstojníka StB a hrozí mu zánik

Vyšetřování případu německého občana Petera Placha, který byl na základě zfalšovaných dokumentů obviněn tajnou bezpečností z vyzvědačství a v roce 1979 odsouzen ke třinácti letům vězení za špionáž, nabralo nový směr: Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu (ÚDV) obvinil důstojníka tajné bezpečnosti, který byl pravděpodobně za Plachovo odsouzení zodpovědný. "Vyšetřovatel ÚDV obvinil bývalého důstojníka StB Jaroslava J. ze zneužívání pravomoci veřejného činitele. Je podezřelý, že jako vyšetřovatel StB - Krajské správy Ústí nad Labem, pracoviště Litoměřice, opakovaně v úřední místnosti vyvíjel psychický nátlak na občana Spolkové republiky Německo Petera Placha a donutil ho podepsat protokoly sepsané tajnou bezpečností. Na jejich základě byl Plach odsouzen k třinácti letům vězení," řekl mluvčí úřadu Jan Srb. Obviněnému je dnes šestapadesát let. Za zneužití pravomoci veřejného činitele nyní hrozí bývalému důstojníkovi vězení - pokud by jeho jednání bylo soudem označeno jako zvlášť závažné - až deset let. Úřad ve stejnou dobu obvinil ze zneužití pravomoci veřejného činitele další dva bývalé příslušníky komunistické Státní bezpečnosti. Muži ve věku devětačtyřicet a osmasedmdesát let jsou podezřelí, že v prosinci roku 1997 na úřadovně StB v Ostravě několikrát zbili odpůrce tehdejšího režimu Vladimíra Hučína z Přerova, aby ho tak donutili podepsat protokoly, které připravila StB. Pokud se případ dostane k soudu, hrozí obviněným až deset let vězení. Vyšetřovatelům úřadu se podle mluvčího ÚDV Jana Srba podařilo zdokumentovat, že bývalí příslušníci StB Hučína týrali. Fackovali ho, tloukli pěstmi do hlavy a mlátili mu hlavou o stůl. Navíc mu při výsleších na ostravské StB vyhrožovali smrtí a likvidací jeho rodiny. Následkem brutálních výslechů (kromě drobnějších zranění) trpěl Hučín dlouhodobými poruchami spánku.

Vláda mezitím znovu přišla s myšlenkou, že Úřad pro dokumentaci a vyšetřování zločinů komunismu zruší. O něco podobného se již jednou neúspěšně pokusil sociálnědemokratický ministr vnitra Václav Grulich.

Praha přivítala fórum finančníků

Asi nejdůležitější akce v kalendáři samostatné České republiky od rozdělení federace v roce 1993. Zasedání Mezinárodního měnového fondu zcela změnilo chod Prahy, obyvatel Prahy a celé České republiky. Kdy se vlastně rozhodli světoví bankéři, že se sjedou do Prahy? Před čtyřmi lety - v červenci roku 1996. Česká média a politici tehdy mluvili o diplomatickém úspěchu a o výrazu důvěry v Českou republiku. Na bezpečnostní opatření, v tuzemsku nevídaná, si před čtyřmi lety nikdo nevzpomněl. A ani nemohl - těžko se totiž dalo předpokládat, že odpor proti mezinárodním finančním institucím dostane podobu masových nepokojů, jaké nastaly třeba vloni v Seattlu. "Nic jsme občanům v roce 1996 nezamlčovali. Ale spory kolem globalizace neměly takovou podobu, jako mají dnes, takže se zasedáním nikdo nespojoval taková bezpečnostní rizika," řekl například mluvčí výročního zasedání Martin Švehla, tehdy mluvčí České národní banky. Rozhodně to tehdy nevypadalo, že majitelé obchodů dostanou radu odstranit z výloh lepší zboží a že jedna z bank doporučí svým zaměstnancům neformální oblečení, aby nepoutali pozornost očekávaných demonstrantů. Minulé zasedání, obdobné jako to pražské, se konalo v roce 1997 v Hongkongu a proběhlo bez incidentů. V roce 1994 hostil finančníky Madrid a protesty byly jen sporadické. Například tiskovou konferenci prezidenta Světové banky Lewise Prestona přerušila skupina radikálů výkřiky: "Padesát let je až příliš!" (Banka právě slavila padesát let od založení.) Jiní demonstranti v Madridu vnikli do místnosti, kde se akreditovali delegáti, a tam imitovali mrtvé. Žádná pouliční válka se ovšem nekonala.

Podle policie radikální odpůrci globalizace ze Spojených států a západoevropských zemí cvičili své české kolegy před zářijovými protesty proti zasedání Mezinárodního měnového fondu a Světové banky v Praze v pořádání násilných akcí. Představitelé některých tuzemských ekologických aktivistů toto tvrzení však jednoznačně odmítají. "Máme informace, že chtějí použít některých nástrojů a prostředků, které použili v Americe," řekl koordinátor policejních opatření pro zasedání Lubomír Kvíčala s poukazem na loňské násilnosti v Seattlu. Dodal, že se jedná o prostředky, jimiž by mohli radikální odpůrci obou institucí způsobit účastníkům zranění. Mluvčí Iniciativy proti ekonomické globalizaci (INPEG) Alice Dvorská připustila, že jednotliví "odborníci" na pořádání demonstrací, zejména z USA, v republice působili: "Jsou to lidé se zkušenostmi z akcí ve Washingtonu. Vysvětlovali třeba, jak vytvářet nenásilné blokády, lidské řetězy, chovat se před policií, ale i jak poskytnout první pomoc či vyrábět ohromné transparency. Rozhodně se nejednalo o přípravu na násilnosti," uvedla.

Rakouští politici: Hazard a česká arogance

Pár dní před spuštěním jaderné elektrárny Temelín to mezi oběma sousedními státy vypadá jak v dobách železné opony. Na několik hodin se neprodyšně uzavřely části společné hranice. Rakušané a Češi si každý po svém vyložili výsledky společné komise odborníků zkoumající spornou elektrárnu. A rakouští politici zesílili svá varování vůči České republice: S Temelínem do Evropy nepatříte! "Způsob, jak s námi momentálně Česko v otázce Temelína zachází, neodpovídá základním pravidlům dobrého sousedství. Kdo chce do společného domu Evropa, musí dodržovat domovní řád," protestoval hornorakouský zemský hejtman Josef Pühringer při blokádě tří přechodů na česko-rakouských hranicích. Mluvčí vlády Libor Rouček označil blokádu za hysterickou až trapnou reakci. "Měří dvojím metrem. Je proti jaderné energii v České republice, ale dováží energii vyrobenou z jádra z Bavorska."

Obavy z Temelína mají odbory i konkurence

První blok jaderné elektrárny Temelín, který chce ČEZ zkušebně spustit už v příštích dnech, vyrobí ještě letos zhruba stejné množství elektřiny jako všechny vodní elektrárny v republice za půl roku. Ale kam elektřina poteče? "Žádné smlouvy na elektřinu z Temelína zatím nemáme, protože jde pouze o zkušební provoz. Bude to tedy fungovat tak, že elektrárna vždy upozorní dispečera, že pouští proud do sítě, a on sníží odběr z jiných elektráren. Pravděpodobně se to dotkne uhelných zdrojů," vysvětlil mluvčí společnosti ČEZ Ladislav Kříž. "Konkurenční" tlak na uhelné elektrárny, které stojí převážně v severozápadních Čechách, ještě více vzroste od jara příštího roku, kdy pojedou Temelín naplno. Bude schopen nahradit zhruba deset procent současné výroby elektřiny. "Temelín bude mít nejnižší náklady a je to základní zdroj, který bude dodávat elektřinu nepřetržitě. Půjde tedy o osud jiných elektráren, především uhelných, ale nejen našich, i jiných výrobců," upozornil Kříž. ČEZ má na domácím trhu letos asi dvoutřetinový podíl, zbylá třetina připadá na výrobu ostatních firem. "Chceme získat větší část trhu, a pokud to bude možné, ještě trochu zvýšit vývoz. Pokud by se nám to nepodařilo, pak by muselo dojít například k zakonzervování některých našich uhelných zdrojů," připustil Kříž. Zaměstnanci uhelných elektráren ČEZ, kterých je nyní okolo devíti tisíc, tak mají už nyní z Temelína obavy, "Co mám říkat. Nálada je tady pod psa. Všichni se bojí o místo," reagoval Jiří Novotný z odborů severočeské elektrárny Tušimice.

Do spuštění Temelínu zbývá několik dnů, protesty se množí

Vstup České republiky do Evropské unie by se měl podle názoru vlády ve Vídni odehrát až po náležité přípravě. Rakouská ministryně zahraničí Benita Ferrerová-Waldnerová zároveň ujišťovala v deníku MF DNES: "Přes všechny problémy chceme s Českou republikou vytvořit v rámci EU společný prostor." Překážkou lepších vzájemných vztahů je podle ní otázka bezpečnosti jaderné elektrárny Temelín a česká neochota o tomto problému jednat. Podobně mluví i o Benešových dekrettech, které považuje za protiprávní.

Stanovisko rakouské vlády, že rozhovory o vstupu České republiky do Evropské unie by měly být spojeny s dodržováním bezpečnostních a ekologických standardů v Temelíně, odsoudili nejen čeští politici, ale kupodivu také česká pobočka Greenpeace. Ekologické hnutí přitom se spuštěním jaderné elektrárny také nesouhlasí, protože ji nepokládá za bezpečnou. "Obavy Rakouska z Temelína jsou oprávněné, ale z jejich současné aktivity jsme trochu konsternováni," řekl ředitel pražské kanceláře Greenpeace Jiří Tutter, podle něhož nemohou být protesty proti Temelínu spojovány se vstupními rozhovory do Evropské unie. "Bylo by schůdnější, kdyby Rakušané například někoho zažalovali," soudí Tutter. Prohlášení rakouského kancléře Wolfganga Schüssela, že Rakousko nedovolí uzavřít při vstupních rozhovorech s Českou republikou kapitolu energetika, pokud Temelín nesplní požadované normy, odsoudila například ODS a také čtyřkoalice. Klaus řekl, že zjednodušené a jednostranné kampaně ohledně Temelína nejsou produktivní, mohou zhoršovat česko-rakouské vztahy, ale nemohou ovlivnit žádné závažné rozhodnutí České republiky. Česká diplomacie zatím na názor rakouského kabinetu reaguje zdrženlivě. "Nevidím zásadní problém v tom, co kancléř Wolfgang Schüssel sdělil novinám. Je to pouze zpřesnění postoje rakouské vlády," řekl ministr zahraničí Jan Kavan, který nemá obavy, že by Rakušané na půdě Evropské komise uspěli se svými výhradami proti Temelínu. Podle Kavana má republika od samého počátku zájem, aby Temelín odpovídal západoevropským standardům.

Havel řekl, co udělat s OSN

Summit tisíciletí skončil, jeho hlavní téma nikoliv. Před Organizací spojených národů stále stojí hlavní výzvy největšího setkání státníků v dějinách. Jak pomoci v desítkách nepřehledných konfliktů, v boji proti chudobě, tváří v tvář tenčícím se přírodním zdrojům? Prezident Václav Havel ve svém vystoupení nabídl jednu z možností, jak by OSN mohla vypadat. Její nová tvář by stála na dvou pilířích: na plenárním zasedání tak jako dosud a pak na setkání, přímo voleném obyvateli zeměkoule. "Počet zástupců jednotlivých národů by zhruba odpovídal velikosti Země," popsal druhou oporu OSN Havel. Budoucí OSN by měla mít stále vojenské a policejní jednotky, dodal. Výkonným orgánem by podle této představy i nadále zůstala v upravené podobě Rada bezpečnosti.

Schröder: Už žádné nároky nevzneseme

Kancléř Gerhard Schröder na nedávném shromáždění Svazu vyhnanců zdůraznil, že německá vláda už nebude vznášet majetkové požadavky vůči Česku. K nelibosti přítomných, kteří neskrývali nevoli, kancléř řekl, že Německo nemá územní nároky vůči sousedům. Na zasedání svazu sdružujícího Němce vysídlené po válce ze střední a východní Evropy Schröder vystoupil jako první kancléř v historii.

Oběti holocaustu mají fond

Stát opět pokročil ve vyrovnávání křivd způsobených židovským obětím Hitlerova režimu. Poslanecká sněmovna jednomyslně schválila převedení tří set milionů korun z Fondu národního majetku ve prospěch Nadačního fondu obětím holocaustu. Z fondu by měly být financovány například domovy pro přeživší oběti holocaustu a měl by pomoci i při rekonstrukci církevního majetku.

Premiér Dzurinda nemá zájem na konfliktu s hlavou státu

BRATISLAVA (zpravodaj ČTK) - Navzdory tomu, že rozhovor prezidenta Rudolfa Schustera pro německý deník *Süddeutsche Zeitung* související zejména s převzetím prezidentských pravomocí vládou a parlamentem během jeho hospitalizace byl podle premiéra Mikuláše Dzurindy "velmi nešťastný", premiér nemá zájem na konfliktu s hlavou státu. "Je bezesporu, že zmíněný rozhovor pana prezidenta byl velmi nešťastný a mnohé jeho výroky jsou jednoznačně nepravdivé (...) Stejně tak je však jasné, že nemám zájem na konfliktu s panem prezidentem, ať už by ta rukavice byla hozena jakkoli (...), řekl Dzurinda. Hladinu veřejného mínění na Slovensku rozvířila především prohlášení Schustera o tom, že "jedinou starostí" zástupce vlády, který jej doprovázel během převozu do Innsbrucku, bylo, "aby v letadle, kde bojoval o život, od rakouských lékařů vylákal potvrzení o nezpůsobilosti zastávat úřad", nebo také o tom, že představitelé vládní koalice během prezidentovy nepřítomnosti "v pozadí už měli nástupce na jeho post a počítali hlasy". Premiér popřel, že by se Schusterovým interview, které německé noviny otiskly 14. září, během neveřejné části zabývala také vláda. "Ne, nezabývala se," prohlásil jednoznačně. Potvrdil naopak, že od "lidí pana prezidenta" dostal návrh na setkání "v trojici" spolu s Rudolfem Schusterem a šéfem parlamentu Jozefem Migašem. "Z technických příčin to však v nejbližších dnech asi nebude možné, (...) ale když budu v Košicích, tak se na toto setkání budu těšit," dodal. Předseda vlády prý prezidentovi pravidelně každý týden v pondělí telefonuje, aby se ho zeptal "na jeho zdraví, jak se má a jestli něco nepotřebuje", v čemž miní nadále pokračovat. Kancelář prezidenta v pondělí obvinila slovenské novináře z "účelové prezentace" některých částí rozhovoru hlavy státu pro německý deník a slovenské listy požádala o publikování úředního překladu interview.

Rakouští experti: S informacemi o Temelínu spokojeni jen částečně

Rakouští odborníci studující bezpečnost a rizika české jaderné elektrárny Temelín jsou s tokem informací, které jim poskytuje česká strana, spokojeni až v poslední, relativně krátké době. Po řadu předchozích let byla ochota české strany poskytovat konkrétní informace nízká a propáslo se tak zbytečně mnoho času. Prohlásil to na tiskové konferenci ve Vídni představitel skupiny rakouských odborníků zabývajících se bezpečností Temelína Wolfgang Kromp. „Nyní musím českou stranu pochválit - výměna informací běží dobře, takže jsme s procesem spokojeni. Bohužel ale změna v přístupu české strany začala příliš pozdě," řekl Kromp s tím, že skutečný zlom nastal až letos v létě a během tří zářijových schůzek se podařilo vyřešit jen některé okruhy otázek. „Do spuštění prvního reaktoru Temelína tak určitě ještě nebudeme schopni říci, zda je tato česká jaderná elektrárna bezpečná jako celek," dodal. Z „katalogu otázek", které předložila rakouská strana, se podle jeho slov podařilo uspokojivě objasnit problematiku křehkosti a trvanlivosti ocelové reaktorové nádoby. Ocenil kvalitu českých materiálových zkoušek této nádoby, které jsou „podstatně dokonalejší a kvalitnější než původní ruské metody". Neobjasněny, nebo aspoň nikoli uspokojivě, zůstávají podle rakouské strany především oblasti odolnosti proti zemětřesení, systémové techniky včetně potrubí, bezpečnostních ventilů a integrity primárního okruhu, a také statistického odhadu možných poškození v určitých krizových případech. Kromp připustil, že rakouská strana má „jen omezené kapacity na vyhodnocování" některých odborných problematik z materiálu, který jí česká strana poskytuje. V řadě oblastí proto spoléhá na expertízy německé strany, která rovněž bezpečnost Temelína hodnotí. Stalo se tak například v oblasti celkové protipožární bezpečnosti, která je podle německých odborníků dobrá. Německý názor rovněž Vídeň převezme v záležitosti bezpečnostních úprav v prostoru 28,8 metrů vysoké potrubní galerie, která se nyní řeší. „Při současné míře našich znalostí nemůžeme zaujmout definitivní stanovisko, zda je Temelín bezpečný nebo ne. Proto požadujeme další informace a uskutečnění celkové zkoušky vlivu na životní prostředí," řekl Kromp. „Transparentnost je hlavním předpokladem důvěry a zde je v případě Temelína ještě mnoho nedostatků," dodal. Spuštění prvního reaktoru Temelína očekává rakouská strana „během několika příštích týdnů". S podporou Evropské unie ve svém „protijaderném boji" není Vídeň příliš spokojena, a proto 10. října na radě ministrů životního prostředí EU předloží požadavek na vytvoření společné bezpečnostní normy EU jaderných zařízení.

Češi a Rakušané nacvičovali likvidaci katastrof

Procvičit činnost řídicích a zášahových orgánů při likvidaci havárií a katastrof ohrožujících zdraví a životy lidí a životní prostředí je cílem velitelsko-štábního cvičení českobudějovického Regionálního úřadu civilní ochrany a záchranných organizací rakouské spolkové země Horní Rakousy. Cvičení se uskutečnilo koncem září v Českých Budějovicích a Horním Dvořišti na Českokrumlovsku. Kromě Regionálního úřadu civilní ochrany se na cvičení podíleli pracovníci Českých drah, Policie ČR, zdravotnictví, vojenského záchranného útvaru Jindřichův Hradec, okresního úřadu a integrovaného záchranného systému Českokrumlovsko a dvou obdobných hornorakouských organizací.

Jaroslav Fišer

Josef Zieleniec tvrdí

Kandidát čtyřkoalice pro volby do Senátu Josef Zieleniec tvrdí, že negativní reakce na jeho žádosti o příspěvek na volební kampaň od krajanů byly v absolutní menšině. "Jsou to jednotlivci," řekl dnes ČTK ministr zahraničí v souvislosti s informacemi o negativní reakci některých krajanů, podle nichž toho pro ně bývalá česká vláda, které byl členem, příliš neudělala. "Oslovil jsem několik set krajanů", podobně jako různé jednotlivce a skupiny v ČR, řekl Zieleniec. Způsob financování své kampaně vysvětluje snahou poskytnout praktický doklad toho, že "politiku lze financovat jinak, než je u nás zvykem, kdy si doposud firmy velkými příspěvky do jisté míry zavazovaly politickou stranu či jednotlivce". Právě otázka změny financování politiky tvoří podstatnou součást Zieleanicovy senátní kampaně. Zieleniec uvedl, že krajany oslovil "ani ne kvůli tomu, že by předpokládal, že tam může získat podstatné prostředky", ale "na žádost některých krajanů, (kteří) říkali, že krajané by měli být vtahováni do české politické diskuse i tímto způsobem". Příspěvky od krajanů tvoří "stovky či tisíce" korun, uvedl nestranný kandidát čtyřkoalice s tím, že na konečné vyhodnocení je brzy. Postoj ke krajanům procházel podle Zieleanice v ČR "velmi složitým vývojem" a mnohé otázky, které se jich týkají, byly ovlivněny dalšími závažnými událostmi. "Například celá diskuse o dvojím občanství byla velmi závažně ovlivněna rozdělením federace," uvedl. Zieleniec se jako ministr přitom snažil podle vlastních slov "vtáhnout celou krajanskou komunitu do kontaktu a spolupráce s ČR". Na projevy nespokojenosti s chováním vlády ke krajanům například v oblasti občanství či restitucí narážel Zieleniec i při svých ministerských cestách. V roce 1995 řekl krajanům v Kanadě v souvislosti s kritikou zákona, který neumožňoval dvojí občanství, že podle veškerých analýz je z hlediska mezinárodních norem standardním zákonem. Přitom ale uvedl, že stát, který prošel od vzniku tolika státoprávními změnami, by se měl asi jinak dívat ze zákona na lidi, kteří žádají o občanství a nikdy nebyli československými občany a nežili na jeho území, než na ty, kdo tam byli kdysi doma a z různých důvodů o občanství přišli. V roce 1997 Zieleniec založil cenu pro šířitele dobrého jména ČR v zahraničí, kterou jsou oceňováni často právě čeští krajané.

David Steiner - ČTK

Havel má obavu z návratu starých struktur

Prezident Václav Havel požádal ministra vnitra Stanislava Grosse a policejního prezidenta Jiřího Koláře, aby se více zabývali takzvanými starými strukturami, které podle něho začínají mít čím dál větší vliv ve společnosti. Podle Havla tyto staré struktury, které odmítl specifikovat, stojí mimo jiné za snahou o destabilizaci speciálních policejních složek - ekonomické kontrarozvědky a Útvaru pro boj s organizovaným zločinem. "Nemohu být konkrétnější, ale mohu říct, že mě zneklidňuje aktivizace osob svázaných s bývalými poměry, svázaných s dřívějšími mocenskými nástroji. Jsem zneklidněn sérií některých personálních změn, které tyto osoby provedly nebo navrhly nebo vyvolaly. Dal jsem panu ministru Grossovi dost zřetelně najevo své zneklidnění s některými úkazy a požádal jsem ho, aby on i pan policejní prezident věnovali tomuto tématu zvýšenou pozornost. Běží o ochranu naší demokracie, o ochranu demokratického charakteru našeho státu, policie a institucí. Běží o důvěru našich občanů ve stát," prohlásil nedávno prezident Havel po setkání s nejvyššími činiteli resortu vnitra a policie. Gross prezidenta ujistil, že se tomu bude věnovat. Havel vyjádřil podobné zneklidnění již jednou, letos v březnu. Zdroje z prezidentské kanceláře tehdy uvedly, že Havel má na mysli zejména aktivity šéfa premiérových poradců a bývalého komunistického funkcionáře Miroslava Šloufa. Právě on stojí za tlakem na odvolání šéfů dvou specializovaných služeb policie, kteří zhruba před měsícem museli po vykonstruovaných obviněních z policie odejít.

Slovensko: Vláda schválila přistoupení k OECD

(zpravodaj ČTK) - Vláda Mikuláše Dzurindy schválila dohodu mezi Slovenskem a Organizací pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) o pozvání Slovenska k přístupu k Dohodě o OECD. Kabinet rovněž souhlasil s vytvořením stálé slovenské mise při OECD v Paříži a pověřil pracovníka ministerstva zahraničí Dušana Bellu zastupováním SR na rokování Rady OECD.

"Členství v OECD by mělo být výrazným stimulem pro urychlení nárůstu zahraničních investic na Slovensko," řekl ČTK místopředseda vlády pro ekonomiku Ivan Mikloš, který informoval o přijetí dohody. V dokumentu se slovenská vláda zavazuje k plnění standardních podmínek členské země.

Rada OECD rozhodla o pozvání Slovenska 28. července. Podle dřívějšího vyjádření premiéra Mikuláše Dzurindy vláda chápe toto rozhodnutí jako první velký mezinárodní úspěch od svého nástupu v říjnu 1998.

O vstup do elitní světové hospodářské organizace se neúspěšně pokoušela předchozí vláda premiéra Vladimíra Mečiara; ostatní země visegrádské čtyřky včetně ČR vstoupily do OECD již v letech 1995 a 1996. Dzurinda nedávno poděkoval českému prezidentovi Václavu Havlovi i dalším zahraničním státníkům, kteří přispěli k pozvání SR do organizace.

Dohodu o pozvání do OECD by měl 28. září podepsat slovenský ministr zahraničí Eduard Kukan, poté by jí měl schválit slovenský parlament a prezident. Formálně se Slovensko stane členem OECD po uložení dohody u francouzské vlády. Podle Mikloše by to mělo být v listopadu. Slovensko bude celkově třicátým členem OECD.

Olovo: teorie spiknutí byla omýl

Premiér Miloš Zeman přišel s teorií, že takzvanou operací Olovo, která měla znemožnit Petru Buzkovou, vyrobila a zaplatila nejmenovaná instituce. Předseda vlády nařkl deník MF DNES, že hanopis na Petru Buzkovou vyrobil a podstrčil do počítače premiérových poradců, kde jej našla také policie. Ministr vnitra Stanislav Gross se ale této teorii usmívá a tvrdí, že hanopis skutečně vznikl na Úřadu vlády: "Nemyslím, že materiál s názvem Olovo vznikl někde v nějaké instituci. Můj dojem bohužel je, že vznikl tam, kde to předpokládají novináři," řekl Gross ČTK. Příklad se tak k verzi, že spis proti Buzkové vznikl na Úřadu vlády v týmu premiérových poradců, Zeman teorii spiknutí českých novinářů zveřejnil pár dní poté, co vyšlo najevo, že premiérový poradce Zdeněk Šarapatka policii vypověděl, že Olovo sepsal jeho kolega Vratislav Šíma. Ten se k tomu nevyjádřil. Zeman nicméně prohlásil, že z Úřadu vlády musí oba poradci odejít.

ČSSD porušila tři zákony

Sociální demokracie se kvůli Lidovému domu dostala do rozporu se zákonem. Po šesti letech soudních sporů letos v lednu Ústavní soud uznal, že ČSSD je vlastníkem společnosti Cíl, které už od konce třicátých let patří Lidový dům v centru Prahy. Jenže nyní se ukázalo, že spojení politické strany s takovou firmou odporuje třem zákonům: o politických stranách, o střetu zájmů a o správě daní a poplatků. Pražský advokát Petr Toman podal vládě podnět k podání návrhu Nejvyššímu soudu na pozastavení činnosti sociální demokracie, protože porušila zákon o politických stranách. Strana Miloše Zemana tedy hraje o čas: vláda má třicet dní na to, aby návrh Nejvyššímu soudu předala. Pokud to neudělá, může návrh podle zákona předat soudu prezident republiky. Někteří členové ČSSD už uvažují o zrušení firmy Cíl. "Vidím to jako jediné řešení. Měli bychom to udělat co nejrychleji," říká vicepremiér Pavel Rychetský. Navrhuje, aby Lidový dům přešel přímo na ČSSD a bylo by po problémech. Karel Kobes, místopředseda strany odpovědný za hospodaření, sice s návrhem Rychetského nesouhlasí, ale i on přiznává, že strana musí něco podniknout. "Ano, vznikly určité problémy, a my je musíme vyřešit," potvrdil Kobes. Advokát Toman upozorňuje, že je nepřipustné, aby strana vlastnila obchodní společnost, která pronajímá nemovitosti. "Znamená to také, že ČSSD nemůže mít z takové firmy žádné příjmy," řekl Toman. Pro sociální demokracie je přitom pronajímání pozemku hlavním zdrojem peněz: po rozhodnutí Ústavního soudu se pro ČSSD otevřelo dosud blokováno konto se 180 miliony korun z pronájmu.

Archiv z exilu do Čech

Počátkem září se do Čech definitivně přestěhoval archiv z exilového Dokumentačního střediska čs. nezávislé literatury z Scheinfeldu - Schwarzenbergu. V budově Okresního archivu Praha - západ v Dobřichovicích by mělo vzniknout badatelské a dokumentační středisko pro dějiny domácí a exilové antitotalitní rezistence v období 1948 - 1989, které bude dokumenty uchovávat a zpracovávat. Celkem se jedná o skoro devatenáct tun materiálu - archivních dokumentů, deset tisíc svazků, fotografií nebo velmi hodnotných nahrávek vysílání Svobodné Evropy z 50. - 60. let. Nové odborné pracoviště by mohlo pomoci oživit poněkud upadající zájem o dějiny čs. exilu a mohlo by se stát místem, kde dojde v posunu od dosavadních spíše memoárových prací k skutečně vědeckému zpracování, které umožní vidět problematiku v celé její šíři. (MaFr)

Ropa komplikuje bilanci

Zatímco jiná čísla z vývoje české ekonomiky vzbuzují v současnosti spíše růžovější myšlenky, bilance zahraničního obchodu se v červenci výrazně zhoršila. Hlavním problémem zůstává velmi vysoká cena ropy, na špatném výsledku se ovšem podle některých odborníků podepsaly i četné podnikové dovolené. Vývoz do vyspělých západních zemí se vyvíjí nadále příznivě, stagnuje však export do rozvojových zemí a do Ruska. Jen málo českých firem má totiž takové finanční prostředky, aby mohly ustát prudké výkyvy na nestabilních trzích. Navíc nelze očekávat, že by stát mohl při napjatém stavu rozpočtu příliš hýřit svou podporou. (MaFr)

Problémy Škody s prodejem

Přestože se Škodě Auto podařilo prodat o 11 procent více automobilů v západní Evropě a například ve Švýcarsku se počet prodaných vozidel zvýšil dokonce skoro o padesát procent, letošní plán prodeje asi nesplní. Na vině je především prudce zhoršená situace na trzích střední a východní Evropy, i když v samotné České republice prodej ve srovnání s minulým rokem o něco málo posílil. Škoda Auto se proto při přípravě inovací orientuje zejména na západní trh tedy spíše na luxusní modely z řady Octavia. Škoda Auto by však měla postupovat při svém přeorientování na dražší vozy opatrně, protože právě výrobci luxusních automobilů více trpí při poklesu konjunktury. Samozřejmě existuje i ve světě automobilů elita dodávající vozy těm, kteří bohatnou i v období nejprudší krize. Škoda Auto však má mezi nejexkluzivnější výrobce zatím daleko. I když - kdo ví. (MaFr)

Svit Zlín v konkursu

Tradiční český výrobce Svit Zlín se potýká s vážnými problémy. Nesplacené pohledávky společností Phoboss a BCP Praha dokonce způsobily, že byl začátkem září vyhlášen konkurs na její majetek. Zatímco v případě Phobossu se jedná o dluh v zanedbatelné výši 230 tisíc korun, firmě BCP Praha dluží Svit přes 130 miliónů korun. Navíc představitelé společnosti doznali před obchodním soudem, že mají potíže i se splácením dalších pohledávek. Správce konkursní podstaty nakonec odhadl celkové dluhy Svit na 4 až 5 miliard korun, přičemž největším věžitelem je Československá obchodní banka. Nicméně správci Svit ujišťují, že vzniklá situace nepovede k zastavení výroby ani k masovému propouštění. Akciová společnost Svit Zlín se tak zařadila mezi velké závody, které zápasí s mnohamiliardovými dluhy. Přitom ne vždy se jedná o bezperspektivní kolosy, naopak - někdy se do potíží dostávají závody s velmi nadějným výrobním programem, které doplatily na příliš kavalírské hospodaření managementu v minulých letech. Právě záchrana takových podniků jako je Svit Zlín patří mezi nejobtížnější úlohy českého hospodářství v současné situaci. Odhadnout, která společnost má perspektivu, jistě nebude jednoduché a tlaky požadující záchranu velkých závodů bez ohledu na výsledky jejich hospodaření jsou obrovské. Přesto však se zdá, že začíná vyhrávat zdravý rozum. Ale teprve čas ukáže, nakolik byla jednotlivá rozhodnutí správná. Doufejme, že to nebude čas krize, ale naopak doba rozkvětu.

(MaFr)

Velké zahraniční investice do ČR

Agentura Czechinvest se v poslední době daří získávat japonské společnosti pro investice v ČR. Firma Aisan, vyrábějící automobilové díly pro japonské automobilové giganty, se rozhodla vystavět v Lounech nový závod na výrobu palivových systémů diesellových motorů, ve kterém najde zaměstnání 170 pracovníků. V Plzni zas 300 osob najde od příštího roku zaměstnání v novém podniku společnosti Daiho Industrial, kde se budou lisovat plastické skříně na televizory Matsushita. A konečně česká společnost Benč Blansko společně s japonským výrobcem stojanů čerpacích stanic Tatsuno vytvoří společný podnik, jehož cílem je razantní průnik na světové trhy. Podle představitelů agentury Czechinvest zájem japonských investorů stoupl zejména od přijetí zákona o investičních pobídkách. V České republice se ovšem nehodlají prosadit jenom země vycházejícího Slunce. Zhruba 50 miliónů euro by měl investovat do výstavby nového závodu na Lounsku italský výrobce spotřební tzv. bílé elektroniky společnost Candy Elettrodomestici. Podnik v Podbořanech by měl začít produkovat mrazničky a chladničky už v polovině příštího roku.

Růst přímých zahraničních investic v ČR je určitě velmi pozitivní zpráva, nicméně, jak ukazují uvedené případy, stále jde málo zahraničních investic do vyspělých technologií, zřizují se pouze servisní podniky, které mohou být poměrně rychle přeneseny jinam. Doba jejich setrvávání je proto omezena pouze na čas, kdy bude platit tzv. komparativní výhoda tj. dokud budou platy českých zaměstnanců ve srovnání s okolním světem dostatečně nízké. Neustálé udržování rozdílu ve mzdách neodůvodnitelného rozdílem v produktivitě práce jistě není to, co česká společnost v cestě do Evropské unie potřebuje. Česká pracovní síla se v budoucnu musí vyznačovat jinými přednostmi než láci. Vláda ČR si tuto skutečnost patrně uvědomuje a proto jako svou hlavní prioritu určila vzdělání. Může se přitom opírat o velké tradice i o slušný potenciál. A v budoucnu snad budou velké firmy přenášet do českých zemí svá vývojová pracoviště a výroby vyspělých technologií

(MaFr)

Asie na východu Čech

Na méně světlou stránku zahraničních investic poukázal počátkem září ve svém článku levicový deník Právo. Zabývá se situací v bývalém podniku HTT Tesla Pardubice, který zakoupila tchajwanská společnost Foxconn specializující se na výrobu počítačů. Asijští manažeři zde zavedli pracovní podmínky podobné podmínkám běžným na Dálném Východě. Tuhá disciplína a arogance šéfu mnohé české pracovníky šokuje. Nicméně pardubický primátor, který se o investici Foxconnu zasazoval, požadavky Tchajwanců podpořil a protestní petici zaměstnanců odmítl. V současné době zaměstnává firma v Pardubicích 700 osob, v budoucnu by mělo jít o dvojnásobek. Již teď se mezi nimi podle jedné pracovnice šíří protiasijská xenofobie. Do budoucna mohou problémy ještě eskalovat. Otázka pracovních podmínek v podnicích se může stát v nejbližších letech doslova sociální výbušninou. Neskrývaná arogance manažerů tuzemských a cizozemských, bezohledné zvyšování produktivity, elementární neúcta i k příslušným zákonům - to vše se často skrývá za zdánlivě úspěšně se rozvíjejícím podnikáním. V řadových zaměstnancích vznikají často oprávněné pocity frustrace, ale zodpovědní činitelé se snaží stále zavírat oči. Snaží se neustále zdůrazňovat otázku mezd a další okolnosti zaměstnání prezentují jako nutné zlo. Často se tak stává, že lidé sice mají o pár set korun vyšší platy, ale za cenu neustálých přesčasů, nedůstojných podmínek a za cenu trvalého stresu. Jak dlouho to budou zaměstnanci tolerovat, je samozřejmě otázka. Ale v každém případě nelze vstupovat do Evropy s návyky asijských tygrů, i když by se to patrně některým ekonomům velmi líbilo. Česká republika nemůže počítat, že ostatní státy Evropské unie budou tolerovat "komparativní výhodu" dosahovanou na úkor kvality pracovních podmínek. A ani by většině obyvatel ČR podobná tolerance neprospěla.

(MaFr)

Komerční banka bez zahraničních zastoupení

Od 31. března příštího roku uzavře Komerční banka všechna svá zahraniční zastoupení. Rozhodlo o tom představenstvo banky. V současné době má Komerční banka své kanceláře v Londýně, Frankfurtu nad Mohanem, Budapešti a ve Varšavě. Jejich zrušení má přinést společnosti úsporu 50 milionů korun ročně, přitom mezinárodní aktivity českého finančního ústavu by neměly být narušeny. Rozhodnutí také souvisí s hledáním strategického partnera pro Komerční banku - očekávaný silný strategický partner bude mít nepochybně síť zastoupení vybudovanou a existující reprezentace Komerční banky by se tak stejně staly nadbytečnými.

(MaFr)

Rolls - Royce v Čechách

Společnost Rolls - Royce spolupracuje v České republice s několika velkými českými podniky. Například Škoda Plzeň dodává své výrobky dceřinné společnosti britské firmy Rolls - Royce Marine, která působí v Norsku, ČKD DIZ je zase výhradním montážním závodem pro všechny průmyslové plynové turbíny, které Rolls - Royce dodá na Slovensko. Velmi důležitý kontrakt britský strojírenský gigant uzavřel s akciovou společností Walter. Nyní těžce zadlužená Waltrovka, stojící na pokraji krachu, by podle smlouvy měla po dobu pěti let dodávat osmipalčové díly pro letecké motory mimo jiné i pro motory Rolls - Royce Trend 500, které se budou montovat do nových typů airbusů s dlouhým doletem. Zakázka snad pražskou firmu dostane z nejhoršího a pokud se podaří úspěšně ukončit jednání o vstupu zahraničního partnera, kterým by se měla stát dceřinná společnost americké finanční skupiny Novus Holding, firma Tark, bude možno doufat, že firma naváže na svou slavnou tradici a dokáže se na náročném světovém trhu prosadit. Ovšem těžko už lze počítat s možností, že by se vzkřísila i výroba osobních automobilů. Ty asi zůstanou pouze ozdobou technických muzeí.

(MaFr)

Česko - stále lépe

I nejnovější čísla prokazují, že se česká ekonomika zotavuje z krize. Hrubý domácí produkt vzrostl za druhé čtvrtletí letošního roku o 1,9 procenta, což sice je o něco méně než činilo zvýšení v prvním čtvrtletí, ale na druhé straně jde o výsledek, který neovlivnila nízká výchozí základna. Většina analytiků považuje dosažený růst za nepopiratelný úspěch a zdůrazňuje především příznivé strukturální skutečnosti - prudce vzrostly zejména zahraniční investice. Přitom nejde o krátkodobé spekulace, ale o projekty, které mají přinést dlouhodobější efekt. Pozitivně nadále působí hospodářská konjunktura v západní Evropě, naopak situaci komplikuje stoupající cena ropy a dolaru. Česká republika zatím sice nedosahuje rychlosti růstu vyspělých západních ekonomik ani tempa rozvoje Maďarska a Polska, ale existující rozdíl se jí daří zmenšovat. Zároveň se úspěšně rozvíjejí vedle zahraničních firem působících v ČR i středně velké závody budované českými podnikatelskými subjekty. Příznivě se vyvíjí i situace na trhu práce - podařilo se zastavit růst nezaměstnanosti, přibývá pracovních míst. Zvýšila se také domácí spotřeba, což dokazuje, že lidé se přestávají bát budoucnosti a pouštějí se i do odvážnějších investic. Roste zejména zájem o nepotravinářské spotřební zboží, tradičním tahounem jsou v posledních měsících výdaje za mobilní telefony. Naopak prudké zdražení benzínu a nafty vedlo k poklesu prodeje pohonných hmot. Poněkud složitější je situace na trhu s potravinami - vzestup cen vedl k omezení nákupu některých komodit (dramaticky poklesla například spotřeba vepřového masa), tento trend však je zatím alespoň částečně vyvažován vlivem celkového oživení. V příštích měsících lze však očekávat další zvýšení cen, které s sebou ponese i pokles zájmu spotřebitelů o dražší potraviny. Růst domácí spotřeby je střízlivý a umírněný a nevyvolává zatím nebezpečí inflačních tlaků, zejména za situace, kdy produktivita práce roste rychleji, než reálná mzda. Přesto si mohl průměrný zaměstnanec koupit ve srovnání s minulým rokem o 2,5 procenta více zboží. Problémem zůstávají ovšem příjmy pracovníků v rozpočtových a příspěvkových organizacích. Vláda počítá pro příští rok s pouze šestiprocentním růstem jejich tarifních platů, což by znamenalo další prohloubení rozdílů mezi příjmy v soukromém a ve veřejném sektoru. Na deseti procentní zvýšení tarifních platů, které požadují odbory, vláda nenašla v rozpočtu peníze. Ve veřejném segmentu tedy budou patrně potíže se mzdami pokračovat minimálně i v příštím roce a je možné, že by se mohl stát tento segment pracovního trhu zdrojem určitého sociálního neklidu a nespokojenosti. Jinak by měl pomalý, ale stabilní růst hospodářství i příjmů obyvatel pokračovat i v následujícím období. Situaci mohou ztěžovat politické nepokoje, i když se zdá, že mezi obyvatelstvem roste obliba vládnoucí sociálnědemokratické strany, především v regionech, kde se snížila nezaměstnanost.

(MaFr)

Metro se prodlouží

Předseda vlády ČR Miloš Zeman společně s pražským primátorem Janem Kaslem slavnostně poklepali na základní kámen nového úseku metra. Nová trasa, která bude částí trasy C, by měla vést z Nádraží Holešovice do stanice Ládví a první pasažéři by se na ní měli svézt koncem roku 2003. Stavební práce by měl provést Metrostav, který nedávno zakoupila slovenská firma Doprastav, a inkasovat by měl za práci 4,7 miliardy korun. Kromě státu se na výstavbě podílí i město, které si od metra slibuje vedle zlepšení dopravní situace také příznivý vliv na životní prostředí v Praze. Zahájení prací na této dlouho odkládané zakázce signalizuje, že lze počítat s aktivnějším vystupováním státu v oblasti veřejných investic. Časem by snad mohlo dojít i na další dlouho odkládané projekty, které ožíví pracovní trh a zároveň výrazně pomohou zlepšit dopravní situaci v České republice.

(MaFr)

Dojmy Čecha v Bratislavě I Knihkupectví a antikvariáty

Návštěvník z Čech, kterému na Slovensku chybí kontakt s domovinou, udělá nejlépe, když zajde do knihkupectví. Zhruba osmdesát procent veškeré nabídky knih na bratislavských pultech tvoří totiž české tituly. Ve srovnání s obdobím federace proniká tedy knižní kultura z Čech daleko silněji – někteří slovenští přátelé mi dokonce tvrdili, že už dlouho nečetli knihu ve své rodné řeči. Přítom vychází i řada kvalitních slovenských titulů. Ty však obvykle cestu do Prahy bohužel nenaleznou. Nepříjemná přezíravost a bohorovnost zde patrně stále sžívá svou negativní roli. Pro řadu Čechů je stále nepředstavitelné, že by četli knihu ve slovenštině. Obyvatelé Bratislavy naštěstí podobné zábrany nemají a místní knihkupci se předhánějí v nabídce česky psaných prací. Není problém zde objevit i naprosté novinky, zpoždění představuje maximálně dva tři dny. Zatímco nabídka v bratislavských knihkupectvích je vesměs vynikající, místní antikvariáty mě uspokojily v menší míře. Nechci hodnotit kvalitu nabídky – podle mého názoru chybí místním obchodům se starými knihami především kvantita. Ve správném antikvariátu podle mého gusta přetékájí regály záplavou bizarních i méně bizarních titulů – v obou antikvariátech, které jsem v Bratislavě navštívil, zejména v proslavené firmě Steiner v centru, však byl sortiment relativně chudý. Zejména knih z meziválečného období prostě na Slovensku není tolik jako v Čechách. (MaFr)

Ceny potravin stoupají

Ani velké obchodní řetězce v ČR už nedokázali odolat tlakům dodavatelů a byly nuceny zvednout ceny potravin, zejména masa a pečiva. Ceny základních druhů pečiva se zatím snaží držet, ale ve speciálních druzích pečiva a v cukrárenském zboží se vzrůst velkoobchodních cen již projevil. Ještě dramatičtější se vyvíjí cena masa a drůbeže – například nákupní cena kuřete stoupla od začátku roku o 32,6 procenta. Hlavní vlna zdražení, která se v řetězcích projevuje až s odstupem několika měsíců spotřebitele ještě čeká. Lze předpokládat, že zvýšené ceny způsobí pokles zájmu spotřebitelů o dražší potraviny. Například o vepřové již dnes jeví zákazníci podstatně nižší zájem než dříve. Další stoupaní cen by tak mohlo znovu pozměnit skladbu potravin v českých domácnostech. Zdražování by také mohlo vyvolávat určité inflační tlaky a vést i k určitému sociálnímu napětí u chudších obyvatel. Situace zatím není vysloveně dramatická, ale lze očekávat, že nepříznivý trend bude pokračovat. Pokud by zároveň nadále prudce rostla cena ropy, mohla by se spotřebitelům dokonce vrátit "blbá nálada" z předchozích let. Hodně bude záležet na vývoji reálných mezd a nezaměstnanosti. (MaFr)

Comeback Zbrojovky Brno

Představitelé akciové společnosti Zbrojovka Brno na 42. mezinárodním strojírenském veletrhu v Brně deklarovali svoji snahu vrátit se zpět na své tradiční trhy ve východní a jihovýchodní Evropě. Zbrojovka vkládá naděje především do své dceřinné společnosti Zbrojovka Brno Technologies a. s., která se specializuje na dodávky jednoúčelových obráběcích strojů, automatických CNC řízených obráběcích linek, klasických řezných nástrojů, forem a tvářecích nástrojů a vyrábí zároveň stroje a zařízení podle přání zákazníka. Svou produkci nechce ovšem Zbrojovka uplatňovat pouze na stále poněkud nestabilních trzích postsovětských republik nebo na žhavé půdě Balkánu, ale značnou část jejího vývozu činí import do Západní Evropy. Zde dodávají jednoúčelové obráběcí stroje například společnosti Philips a velmi zajímavě se vyvíjí i spolupráce s automobilovým průmyslem – s německým výrobcem komponentů, firmou Claas Beelen a zejména s Volkswagen Group. Zbrojovka Brno už nikdy nebude oním obřím velkopodnikem, jakým byla v době, kdy Československo usilovalo o pozici strojírenské velmoci, ale přesto se může stát jednou z vlajkových lodí českého průmyslu. (MaFr)

Restrukturalizace s vládní podporou

Česká vláda schválila program restrukturalizace ocelářského průmyslu, který má státní pokladnu stát letos a v následujících dvou letech dohromady 480 miliónů korun. Jeho součástí je i podpůrný sociální program, který počítá s vysokými příspěvky na odchodné. Český ocelářský průmysl se v současné době potýká s hlubokou krizí a razantní restrukturalizace je patrně jeho jedinou nadějí. To ovšem bude znamenat výrazné propouštění. Počítá se se zánikem asi 25 000 pracovních míst. Masa propuštěných bude patrně velice obtížně hledat pracovní uplatnění a restrukturalizace by tak do některých regionů mohla přinést doslova bídu. Právě tomu chce vláda svými opatřeními čelit svým programem, který vedle sociálních příspěvků počítá také s investičními pobídkami v ocelářských regionech. Čím dál více se totiž ukazuje, jak nebezpečná může být regionální nezaměstnanost, která se při pohledu z hlavního města snadno podcení. "Hladové doliny" a "Bohem zapomenuté kraje" se snadno mohou stát i semeništem nebezpečných politických myšlenek, jak ukazují příklady z Německa. Ostatně i v ČR extrémně pravicová Republikánská strana měla svou voličskou oporu především v chudých okresech severních Čech. (MaFr)

Bankomaty České spořitelny zkolabovaly

Nepříjemná nehoda postihla Českou spořitelnu, obrovský finanční ústav spravující statisíce účtů. Její peněžní automaty totiž zkolabovaly a několik dní se nedařilo obnovit jejich fungování. Situace silně zkomplikovala život masám klientům, kteří měli velké potíže při vybírání peněz ze svých účtů. Potíže podle představitelů České spořitelny způsobila softwarová závada na počítačovém serveru, za kterou je zodpovědná dodavatelská firma, která pro finanční ústav provoz bankomatů zajišťuje. Podobné závady nutně oslabují důvěru klientů ve spolehlivost spořitelny, která si patrně neumí vybrat dostatečně spolehlivého partnera. (MaFr)

Konec problematického klipu

Snad největší diskusi v dosavadních dějinách české televizní reklamy vyvolal klip propagující oblíbený druh máčených oplatek, ve kterém se bez sebemenších morálních zábran malé děvčátko násilím zmocní výrobku. Mnoho autorů ostrých protestů označilo reklamu za symbol stále rostoucí propagace bezohledného násilí jako chvályhodného životního stylu, typického pro dravé "podnikavé" mláďa. Protesty odpůrců nakonec měly úspěch - Česká televize se rozhodla kontroverzní klip stáhnout poté, co rada České televize vysílání reklamy označila za neslučitelné s posláním veřejnoprávní televize. Ovšem reklamní agentura jistě vyinkasovala tučný honorář a její tvůrčí pracovníci se v mondénních barech námitkám protestujících pouze pohrdlivě smějí. Vždyť jsou přece mladí, draví, podnikaví - prostě in.

(MaFr)

Česká ekonomika zvolna ožívá

Hrubý domácí produkt - ukazatel, kterým si jednotlivé země mezi sebou porovnávají životní úroveň - vzrostl v České republice za druhé čtvrtletí o 1,9 procenta. Za první pololetí tak HDP vzrostl celkem o 3,1 procenta. Letošek by tak po třech letech propadu měl být prvním rokem hospodářského růstu, a oživení by dokonce mohlo být rychlejší, než se až dosud čekalo. jp

Minimální ceny pro Moravské železářny

Za cenu stanovení minimálních cen Evropskou komisí odvrátily Moravské železářny hrozbu uvalení antidumpingových cel na litinové fitinky, kterými hrozila Evropská unie. Moravské železářny, které se před devíti lety výrobou litinových fitinek vůbec nezabývaly, v současné době produkují 4200 tun tohoto zboží ročně a na jejich exportu mají litinové fitinky nadpoloviční podíl. Zvolená cesta řešení naznačuje, že podobné spory nemusí vždy končit prohibičními antidumpingovými cly, ale že je možné dosáhnout kompromisu v podobě nějakého mírnějšího opatření, které sice pozici výrobce zkomplikuje, ale nevyřadí ho zcela z trhu. (MaFr)

I Slovensko chystá oživení

Slovenský ministr hospodářství Harach nastínil na 42. mezinárodním strojírenském veletrhu představy slovenské vlády o cestách k hospodářskému oživení v zemi. Hovořil především o otázkách zahraničních investic, které Slovensko potřebuje. V centru pozornosti by měla stát v tomto ohledu především strojírenská výroba, elektrotechnika a informační průmysl. Modernizovat by se měl i automobilový průmyslový park. V této poslední oblasti by také mělo dojít i k úzké česko - slovenské spolupráci. Slovensko nepochybně zahraniční zdroje pro oživení potřebuje - v poslední době se v zemi začala nebezpečně šířit hospodářská beznaděj. Nezaměstnanost dosahuje kritických čísel a pozice vlády jsou silně ořeseny. Příliv investic, se kterým vládní koalice počítala se ovšem zatím příliš nekoná, Slovensko zůstává pozapomenutou zemí, a tak je mnoho rodin nuceno žít z velmi malých podpor v nezaměstnanosti. Vládní koalice se zatím místo investičních pobídek vesele baví svými vnitřními rozpory a obyčejní lidé už věří pouze na zázrak. (MaFr)

Podpora českého vývozu potravin

Značkové tradiční české potravinářské výrobky se v posledních letech s výjimkou piva ze světových trhů vytrácejí. K důvodům patří vedle celních potíží i skutečnost, že jen s obtížemi pronikají do velkých mezinárodních obchodních řetězců. Zastavit tento trend by měl pomoci nový specializovaný útvar České agentury na podporu obchodu Czechtrade. Buďe jistě zajímavé sledovat, jak se budou jeho plány dařit. Těžko lze očekávat nějaký zásadní český průlom na světový potravinářský trh, ale časem by snad mohly některé obzvláště zdařilé produkty obohatit sortiment obchodů za hranicemi České republiky. (MaFr)

Otázniky nad knihou Rezešova milenka

V septembri sa mala na knižných pulkoch objaviť kniha s titulom "Rezešova milenka - pravdivý príbeh televíznej hlásateľky Gabriely Haršányovej", ktorá opisovala vzťah bývalého exministra a majiteľa VSŽ s atraktívnou blondínkou.

Celý náklad tejto knihy vrátane autorských práv však odkúpil prostredníctvom jednej spoločnosti sám Alexander Rezeš. Bola naozaj taká zaujímavá?

FL

Slovensko sa konečne stane členom OECD

"Dámi a páni, sme tam," boli prvé slová podpredsedu vlády I. Mikloša desať minút po tom, čo bola SR oficiálne pozvaná za riadneho člena Organizácie pre ekonomickú spoluprácu a rozvoj (OECD). Slovensko sa tak po rozhodnutí Rady OECD stane 30. členom klubu bohatých krajín.

Tomuto dlho očakávanému rozhodnutiu predchádzalo intenzívne rokovanie. Podľa Mikloša sa na ňom podarilo nájsť východisko a prekonať jediný sporný bod, ktorý bol poslednou prekážkou pre vstup SR do OECD. Riešením je, že SR sa bude riadiť legislatívnymi normami EÚ v oblasti audiovizuálneho trhu.

FL

Vážne zdravotné problémy slovenského prezidenta Schustera

Najsledovanejšou udalosťou tohto leta boli nepochybne nečakané zdravotné problémy slovenského prezidenta Schustera. Po problémoch v oblasti hrubého čreva sa v Košiciach podrobil dvojnásobnej operácii a následne v Bratislave ešte jednej. Stav bol taký vážny, že prezidenta uložili do umelého spánku. Značne medializované boli okolnosti prevozu prezidenta medzi jednotlivými bratislavskými klinikami, ktorý prebiehal chaoticky, v prezidentovej izbe musela byť až dodatočne montovaná klimatizácia, atď.atď. Do Bratislavy prišiel aj český lekársky tím, v snahe pomôcť ponúkol rakúsky prezident Klestil prijatie prezidenta Schustera na klinike v Innsbrucku, kde sa nedávno liečil aj český prezident Havel.

Urazení slovenskí lekári sa na tlačovej konferencii vyjadrili o inštruktom profesorovi Bodnerovi ako o "vidieckom lekárovi", za čo sa mu ale neskôr ospravedlnili.

Či bol prevoz do Innsbrucku naozaj potrebný, je otáznou, najdôležitejšia bola zrejme tretia operácia v Bratislave.

Prezident sa ale v Innsbrucku úspešne zotavil, alebo - podľa vlastných slov - "druhýkrát narodil".

O ďalší rozruch sa postaral na tlačovej konferencii v inšbruckej nemocnici, kde v prvom rade poďakoval mnohým cirkvám na Slovensku, ktoré sa zaňho modlili, potom rakúskym lekárom, a na slovenských lekárov akosi zabudol. Prezidentova manželka sa v tejto súvislosti vyjadrila o "pánoch doktoroch" v Rakúsku. Reakciou bola kritika zo Slovenska, nielen z lekárskeho kruhu. Spomínala sa činnosť Rudolfa Schustera za bývalého režimu (člen Ústredného výboru KSS, predseda východoslovenského KNV) a že na mizérii slovenského zdravotníctva má vlastne svoj podiel, že lekári na zastaralých prístrojoch vlastne robia zázraky.

Rodina Rudolfa Schustera zvažovala podanie trestného oznámenia v súvislosti s chybami v liečbe, prezident ale hovoril o "amnestii". Tú však neprijal minister zdravotníctva Šagát a radšej z postu odstúpil. Novým ministrom sa stal Roman Kováč.

Dozvukom bol rozhovor Rudolfa Schustera, ktorý dal nemeckému denníku Süddeutsche Zeitung, v ktorom obvinil slovenskú vládu zo snahy čím skôr ho zbaviť prezidentských právomocí a zabrániť tak referendu o predčasných voľbách, ktoré požaduje opozícia. Predstavitelia vlády síce označili vyjadrenia prezidenta za neuvážené, ale rozhodli sa na ne oficiálne nereagovať.

FL

Slovenský prezident vyhlásil referendum

Ďalšie referendum vyhlásil slovenský prezident Schuster na základe žiadosti opozície, ktorú podporilo vyše 500 tisíc občanov Slovenska. Referendum sa uskutoční 11. novembra 2000. V referende sa občania vyjadrí, či sú za to, aby parlament skrátil svoje volebné obdobie a do 150 dní od oznámenia výsledkov referenda vyhlásil predčasné parlamentné voľby.

Koalícia logicky vyzvala občanov na neúčast v referende, poslanci dokonca podali návrh na Ústavný súd, aby preskúmal, či je možné referendum skrátiť volebné obdobie Národnej rady.

Všeobecne sa referendu nedávajú žiadne šance nato, aby sa ho zúčastnila nadpolovičná väčšina občanov a aby teda bolo platné.

Dodávame ešte, že žiadne referendum, ktoré sa v krátkej histórii Slovenska uskutočnilo, nebolo platné.

FL

Budú sa na Slovensku ešte pestovať zemiaky?

Akokoľvek to znie absurdne, po nájazdoch Rómov na zemiakové polia na Slovensku nie je ani táto možnosť úplne nereálna. Nepomáhajú všelijaké strážne služby, Rómovia si berú z úrody zemiakov, cibule atď toľko, že stihnú prebytky aj speňažiť. Idú na to tak rafinovane, že na polia posielajú v prvom rade deti, ktoré nespádajú pod trestnú zodpovednosť, potom ženy, a až keď ide do tuhého, t.j. keď zasahujú strážne služby, idú na vec muži.

Situácia dospela až tak ďaleko, že sa navrhuje stráženie polí armádou, poslanec za SNS Vítazoslav Móric navrhuje vytvorenie akýchsi rezervácií pre neprispôsobivých Rómov - podľa amerického vzoru riešenia indiánskeho problému, poslanec Fico navrhuje tzv. Farmársky zákon, ktorý by umožňoval jednak ochranu vlastného majetku (úrody) aj s požitím zbraní a na druhej strane by trestal napríklad ukradnutie tašky zemiakov až dvoma rokmi väzenia. Rómovia sa bránia pochybnými dôvodmi, že kradnúť je lepšie ako vraždiť...

FL

Zomrel Jaro Filip

Hudobník, herec, skladateľ, humorista a dramaturg Jaroslav Filip zomrel vo veku 51 rokov na rozsiahly srdcový infarkt.

Jaro Filip patril k najvšestrannejším slovenským umelcom. Ako hudobník spolupracoval s najvýraznejšími osobnosťami domácej scény počnúc Dežom Ursinym cez Lasicu a Satinského až po Richarda Müllera. V poslednom desaťročí zanechal nezmazateľnú stopu aj v slovenskom humore ako autor a interpret satirických rozhlasových a televíznych relácií. Bol občanom, ktorý sa nebál nahlas vysloviť svoj názor na politickú situáciu v krajine a zabojevať za svoje presvedčenie. Vzorový bohém bol v neposlednom rade aj priekopníckym užívateľom počítačových technológií - a práve pri jeho počítači ho našli najbližší.

FL

Princ Charles navštívi v novembri aj Slovensko

Britský princ Charles pricestuje 1. novembra na dvojdnú oficiálnu návštevu Slovenska, ktorá sa uskutoční na pozvanie prezidenta Rudolfa Schustera. Pôjde v poradí už o druhú návštevu Jeho kráľovskej výsosti Princa Waleského na Slovensku, ale prvú od osamostatnenia SR v roku 1993. Bývalé Česko-Slovensko princ Charles navštívil 6. mája 1991 na pozvanie vtedajšieho prezidenta Václava Havla.

Dvojdnový pobyt v SR bude súčasťou oficiálnych návštev Českej republiky, SR a Švajčiarska, ktoré následník britského trónu absolvuje od 30. októbra do 3. novembra.

FL

Ďalšia televízna stanica na Slovensku

Od budúcej jesene by mala na Slovensku začať vysielat nová spravodajská televízia TA3. Autorom projektu je bývalý hovorca premiéra Dzurindu Martin Lengyel.

TA3 bude vysielat denne 16 hodín spravodajstvo z domova, zo zahraničia, ekonomické, športové spravodajstvo a správy o počasi.

Keďže charakter TA3 je úzko špecializovaný, objavili sa pochybnosti, či sa takýto, na Slovensku zatiaľ neosvedčený typ televízie uživí. Lengyel sa však neúspechu neobáva. "Marketingovému a programovému plánu predchádzal prieskum verejnej mienky, ktorý nám ukázal vysoký záujem Slovákov o takýto typ televízie, hlavne z väčších a zo stredne veľkých miest." Cieľom Lengyela je dosiahnuť 10-percentnú sledovanosť v najsledovanejšom čase - v prime time.

Zástupcovia TA3 plánujú nadviazať spoluprácu s regionálnymi televíziami, ale aj so CNN. Vlastný spravodajský tím v Bratislave bude doplnený sieťou externých spolupracovníkov z rôznych kútov Slovenska a zo zahraničia.

FL

Deutsche Bank: Štúdia o rozširovaní Európskej únie

Európska únia sa s veľkou pravdepodobnosťou rozšíri v roku 2005 o osem nových členov. Takýto scenár považuje za najpravdepodobnejší štúdia Deutsche Bank, ktorá rozšíreniu o "veľkú kolónu" dáva 60-percentnú šancu.

Spolu so Slovenskom by mali medzi prvými do únie vstúpiť tri baltické štáty (Litva, Lotyšsko a Estónsko), Poľsko, Česko, Maďarsko a Slovinsko. Rumunsko a Bulharsko sa členmi EÚ nestanú podľa Deutsche Bank skôr ako v roku 2008.

Štúdia nedáva príliš veľké šance iným scenárom rozšírenia. Teória "malého konvoja", ktorá predpokladá rozširovanie EÚ po malých skupinách štátov v rôznych vlnách, má podľa Deutsche Bank iba 20-percentnú šancu na úspech. Podľa tohto scenára by ČR, Estónsko, Maďarsko a Slovinsko vstúpili do EÚ v roku 2004, Slovensko, Litva, Lotyšsko a Poľsko v roku 2006 a Rumunsko s Bulharskom po roku 2008.

Rovnako 20-percentnú pravdepodobnosť pripisuje Deutsche Bank aj scenáru regaty, kde by k rozširovaniu EÚ dochádzalo ešte v menších skupinách - Maďarsko a Slovinsko by vstúpili v roku 2003, ČR a Estónsko v roku 2004, Slovensko a Poľsko v roku 2005, Litva a Lotyšsko v roku 2006 a Bulharsko s Rumunskom po roku 2008.

FL

Falošné peniaze zaplavili východné Slovensko

Už niekoľko týždňov trápia Košice a Prešov falošné bankovky. Najprv to boli falošné päťtisíkorunáčky, ktoré sa objavovali v tržbách väčších obchodov. Všetko išlo o päťtisíkorunáčky so sériovým číslom HO 4006121. Podľa policajných zdrojov sa na Slovensku najčastejšie falšujú bankovky s nižšou hodnotou, a to najmä kvôli lepšiemu púšťaniu do obehu. Ešte totiž nie je bežným javom, aby si niekto prišiel rozmeniť, respektíve, aby niekto často platil 5000-korunovou bankovkou. Falzifikáty boli v slušnej kvalite. Ďalšími falošnými bankovkami, ktoré sa dostali do obehu, sú tisíkorunáčky. Na rozdiel od päťtisícok sú v zlej kvalite a hneď na prvý pohľad možno rozoznať, že je to falošná bankovka. Takisto sú v jednej sérii: G 5591537.

FL

V Humennom opäť stretnete Švejka

Ojedinelou atrakciou Humenného sa stane socha Švejka v životnej veľkosti, ktorá bude inštalovaná na tamojšej železničnej stanici spolu s dobovou pumpou. Prečo práve Švejk na východnom Slovensku?

Autor Dobrého vojaka Švejka Jaroslav Hašek navštívil Humenné a jeho okolie ako vojak počas prvej svetovej vojny. Na humenskej železničnej stanici stál vojenský transport smerujúci do Haliče a vojaci sa tu občerstvovali vodou z miestnej studne. Túto skutočnosť využil Jaroslav Hašek pri písaní svojho svetoznáneho diela. Nedávno navštívil Humenné český generálny konzul pán Birtus. Ten so svojimi spoločníkmi putoval po miestach, ktoré Jaroslav Hašek navštívil. V Humennom však márne hľadali studňu, ktorú spisovateľ spomínal a zvečnil vo svojom diele. Zrodil sa nápad, ktorého výsledkom je rodiaca sa socha Švejka spolu so spomínanou studňou, na ktorej pracuje humenský sochár Jaroslav Drotár. Po stopách Haška poputuje aj prvý špeciálny vlak. Hostom podujatí bude blízky príbuzný slávneho spisovateľa Richard Hašek.

FL

NIE registrovanému partnerstvu homosexuálov na Slovensku

"Kým ja budem ministrom spravodlivosti, registrované partnerstvá homosexuálov na Slovensku nebudú," uviedol J. Čarnogurský a dodal, že ministerstvo spravodlivosti nepripravuje žiadnu právnu úpravu, ktorá by osobitným spôsobom zakotvila registrované partnerstvá homosexuálov.

Podľa Čarnogurského takúto normu SR nepotrebuje, nakoľko uzatváranie zmlúv medzi osobami rovnakej sexuálnej orientácie je možné a dovolené už dnes podľa existujúceho práva.

Taktiež uviedol, že takýto zákon by partnerstvo homosexuálov približoval, alebo staval na úroveň manželstva, s čím KDĽ nesúhlasí. *FL*

Zamieri BMW na východné Slovensko?

Mesto Prešov má ambície prilákať renomovanú nemeckú automobilku BMW. Primátor mesta Juraj Kopčák dostal od premiéra Mikuláša Dzurindu avízo o záujme vedenia automobilky investovať v strednej, prípadne východnej Európe. Mesto už listom oslovilo potenciálneho investora a vypracovalo dvadsaťstránkový dokument, v ktorom upresnilo vhodnú lokalitu na výstavbu automobilky a ďalšie výhody.

Pre BMW by mohol byť lákadlom, napríklad dostatok kvalifikovanej pracovnej sily v strojárskom priemysle či blízka poloha Východoslovenských železniární.

Výstavbu závodu na výrobu automobilov avizoval ešte pred poslednými parlamentnými voľbami Vladimír Mečiar a jeho najbližší spolupracovníci. Vtedy sa hovorilo o záujme japonskej Toyoty, nič z týchto plánov sa však nezrealizovalo. *FL*

Henkell kúpil spoločnosť Hubert Sered'

V auguste získala spoločnosť Henkell väčšinu akcií spoločnosti Hubert J.E., a. s. Sered'. Podľa údajov Protimonopolného úradu SR získala nemecká spoločnosť 100 percent základného imania najväčšieho slovenského výrobcu šumivých vín.

Ako sa uvádza v oficiálnej správe, po tom, čo firma Henkell and Söhne získala akciovú spoločnosť Bohemia Sekt v Českej republike v roku 1999, urobil sa touto akvizíciou ďalší krok pri strategickom rozširovaní firmy na významnú európsku nápojovú skupinu. Spoločne s dcérskymi spoločnosťami v Rakúsku, Maďarsku, Poľsku a ČR dosiahla spoločnosť Henkell and Söhne v hospodárskom roku 1999/2000 obrat vo výške 1,237 miliardy DEM (633 mil. EUR).

Protimonopolný úrad SR koncentráciu oboch spoločností koncom augusta odsúhlasil. *FL*

Dalajláma príde na Slovensko v polovici októbra

Tibetský duchovný vodca 14. dalajláma, vlastným menom Tenzin Gyatso, poctí svojou návštevou Slovensko v polovici októbra tohto roku. Dalajláma sa 14. októbra zúčastní na ukončení tibetskej mandaly, obrazca z farebných zrníek piesku, ktorý bude v šamorínskej synagóge vytvárať skupina tibetských mníchov už od 5. októbra. S dalajlámom sa budú môcť jeho priaznivci stretnúť aj 15. októbra v bratislavskej Športovej hale na Pasienkoch, kde sa návštevníkom prihovorí na tému Étika pre nové milénium.

Organizátormi dalajlámovej návštevy je šamorínska At home gallery a Spoločnosť slovensko-indického priateľstva so sídlom v Trenčíne. *FL*

Výstava vo vlaku

Netradičné cestovanie v rýchliku mali možnosť zažiť cestujúci na trase Bratislava - Košice v rýchliku Čingov a Ružín. V prvom vagóne hneď za lokomotívou sa uskutočnila na Slovensku ojedinelá akcia. Spolok mladých umenovedcov a konzumentov umenia ERRATA v spolupráci s mladými výtvarníkmi z Čiech a Slovenska ponúkli netradičnú výstavu v idúcom vlaku - Training. V priestoroch kupé, ale aj na chodbičke či na toaile sa návštevníci kupéart - vagónu s umením kontaktovali s tvorbou umelcov. V kupéart vystavovalo dvanásť umelcov v spolupráci s deviatimi kurátormi. Projekty výtvarníkov boli vopred pripravené, ale faktor pevne stanoveného priestoru na ich prezentáciu, vyžadoval aj určitú improvizáciu. Možnosť vystaviť svoje objekty v netradičnom priestore využili umelci rôznymi spôsobmi. Vtipne a pohotovo využívali dva základné faktory cestovania vo vlaku - rýchlosť a presun v čase. Svoje realizácie zamerali aj mimo samotného kupéart medzi cestujúcich - ponúkajú zdravotnej starostlivosti, vypôňanie dotazníka. Diváci sa mohli bicyklovať na bicykli zavesenom medzi sedadlami, a tak si vyskúšať pohyb v pohybe, alebo sa konfrontovať prostredníctvom kamery s ubiehajúcou krajinou v rozlične upravených prostrediach. Záujemcovia sa mohli dokonca obliecť v mobilnom second hande, vymyslieť si vlastný projekt v rámci vagónu s umením, zoznámiť sa s rozličnými existujúcimi fóbiami, či vyskúšať si depresívny pocit samoty v tmavom kupé v spoločnosti starého muža na fotografii. Projekt Training naplnil očakávania. Komunikácia medzi kurátormi, umelcami a divákmi potrela často nepreniknuteľnú hranicu práve prostredníctvom netradičného priestoru. *FL*

Po Lexovi začal pátrať Interpol

Okamžite po tom, čo ministerstvo spravodlivosti doručilo Národnej ústrední Interpolu anglický preklad medzinárodného zatykača na poslanca NR SR a exriaditeľa SIS Ivana Lexu, vyhlásili po ňom medzinárodné pátranie v sosedemdesiatich siedmich krajinách sveta, ktoré sú členmi Interpolu. Lexa je obvinený z organizovania únosu Michala Kováča ml. a niekoľkých majetkových deliktov z doby jeho vedenia Slovenskej informačnej služby. *FL*

Nová slovenská hymna?

Poslanec za Demokratickú stranu Peter Tatár navrhol, aby sa diskutovalo o texte slovenskej hymny. Slová ako "počkajme, zastavme a vydržme" podľa neho už nevystihujú aktuálne smerovanie Slovenska, sú "málo na dnešnú dynamiku". Dokonca ak by ich občania vzali doslovne, mohli by ich chápať ako nabádanie na pasivitu. Podľa Petra Tatára by bolo dobre, ak by sa dosiahla dohoda na hrdej, občianskej a aktívnej štátnej hymne. Jeho úvaha nepadla do úrodnej pôdy, ani jeden politik zatiaľ návrh neuvítal a národ má zrejme iné starosti, ako aktívne vyjadrovať radosť a hrdosť nad budovaním krajších zajtrajškov.

FL

Na obľíbené trati se triatlonista Řehula dočkal životního úspěchu

Jan Řehula sklídil při premiérovém olympijském závodě v triatlonu plody své dlouholeté práce. Na trati v okolí slavné Opery v Sydney, kde se mu tradičně daří, proběhl rodák z Chebu cílem jako třetí a získal pro Českou republiku první medaili z letošní olympiády. Když reprezentační trenér Martin Dvořák v srpnu odhadoval šance tří českých triatlonistů v Sydney, oceňoval přípravu Jana Řehuly. „Pro olympiádu dělá maximum, z mého pohledu někdy až moc. Trénuje velice tvrdě a řekl bych, že někdy i na úkor odpočinku, ale věřím, že mu to vyjde," řekl Dvořák. Přípravu zcela zaměřil na OH a pátý kontinent se mu stal téměř druhým domovem. Řehula trávil v posledních čtyřech letech v Austrálii pokaždé několik měsíců. Část v Sydney, část ve Sněžných horách ve vnitrozemí s mezinárodní skupinou profesionálních triatlonistů. Také díky tomu znal dobře olympijskou trať, na které se mu již v minulosti dařilo. Učitel angličtiny a tělocvik, dvojnásobný akademický mistr světa (1994) a šestadvacetiletý otec devítiměsíčního syna by rád po olympiádě zakotvil se snoubenkou Bárrou v Čechách, dopřál si víc klidu a času na své záliby - turistiku, sbírání hub a hokej. *Štěpánka Hil-*

ZÁJEMCI O VOLEJBAL,

muži i ženy se základními znalostmi - hrajeme pro radost z pohybu - informace N. Štěrbová, tel. 710 90 13.

Co se v Sokolovně 10 děje

Telocvična:

		Čas	
Pondělí:	XII / XV	19,30 - 21,00	sportovní gymnastika, hry (dorostenci, muži)
Úterý:	X	17,00 - 18,00	mladší žactvo (nepravidelně)
		18,00 - 19,00	starší žactvo (míčové hry)
		19,00 - 20,00	aerobic (dospělí)
		20,00 - 21,00	gymnastika (ženy)
		21,00 - 22,00	kopaná (muži)

Středa: I / V 17,00 - 21,00 volejbal

Čtvrtek: XII / XV 17,30 - 19,00 sportovní gymnastika (žactvo)
19,30 - 21,00 gymnastika (dorost, dospělí)

Pátek: I / V 17,00 - 21,00 volejbal

Klubovna:

Úterý:	X	18,00 - 19,00	výrazový tanec (žactvo a dorost)
Středa:	X	od 14,00	seniorské odpoledne (každá 1. středa v měsíci) Hosté vítáni!

T.J. SOKOL VÍDEŇ XII / XV

Info: tel.+fax: P.Florián 01/586 86 86

Pod odborným vedením a v mateřském jazyce máte vy a vaše děti možnost se zúčastnit:

CVIČENÍ v nové SOKOLOVNĚ, Vídeň 10, Angeligasse 21

Předškolní žactvo, žáci a žákyně od 6 do 14 let cvičí základní sportovní gymnastiku
pod vedením způsobilých vedoucích
každý čtvrtek od 17,30 do 19,00 hodin

Dorostenky a ženy
kondiční posilovací gymnastika s moderní hudbou
každý čtvrtek od 19,30 do 21,00 hodin

Dorostenci a muži
základní sportovní gymnastika a hry (volejbal, nohejbal, sálová kopaná)
každé pondělí od 19,30 do 21,00 hodin

Společenské podniky:

MORAVSKÉ HODY ve farním sále Gatterhölzl Vídeň 12
14. října 2000

Kajakářka Štěpánka Hilgertová získala druhé olympijské zlato

Velmi oblíbená a skromná kajakářka Štěpánka Hilgertová obhájila v dnešním olympijském finále zlatou medaili z Atlanty. Dvaatřicetiletá slalomářka vyhrála zejména díky fantastickému výkonu v druhé jízdě s náskokem téměř pěti sekund před Francouzskou Brigitte Guibalovou a pro Českou republiku získala v Sydney první zlatou medaili. Start na olympijských hrách byl hlavní prioritou Hilgertové a jedna z největších českých medailových nadějí mu v letošním roce obětovala takřka vše. V Austrálii již na jaře strávila 80 dní a vynesla téměř celý seriál Světového poháru. Startovala pouze v Praze, kde vyhrála stejně suverénně jako na červnovém mistrovství Evropy v Itálii. Ani poté neponechala svědomitá kajakářka, jež sama sebe označuje za typ, který bere závody nesmírně vážně, nic náhodě, a do Austrálie odlétla téměř s měsíčním předstihem před oficiální výpravou. K tomuto kroku ji přinutily zejména neblahé zkušenosti s aklimatizačními vlivy z minulosti. Bohatě se jí vyplatil. Ke kanoistice přivedla novopečenou dvojnásobnou olympijskou vítězku matka Zdenka a definitivně ji tak odlákala od gymnastiky, které se dcera do té doby věnovala. V dvanácti letech Hilgertová vstoupila do kanoistického oddílu Tesla Žižkov, kde jí do divoké vody „zbláznila“ trenérka Renata Knýová. V sedmnácti se Štěpánky jako trenér ujal reprezentant Luboš Hilgert. Vztah trenéra a závodnice však postupně přerostl ve velké přátelství a zanedlouho i v manželství. V červnu 1986 se oba vyznavači kajaku vzali, rok poté se jim narodil syn Luboš. Již před olympijským závodem se velice pochvalně o formě české reprezentantky vyjádřil i její trenér a manžel v jedné osobě Luboš Hilgert: „I v minulosti byla po technické stránce dobrá, ale v současnosti dokáže zajet čistě prakticky každou jízdu. Je vyježděná a jistá, takhle jsem jí jezdit ještě nikdy neviděl.“

Tomáš Voldán

Slovenský slalomář Martikán si stříbrné pádlo ze Sydney schová

Vodní slalomář Michal Martikán jel na olympijské hry do Sydney s cílem obhájit zlatou medaili z Atlanty. Před čtyřmi roky vybojoval na řece Ocoee první olympijský triumf pro Slovensko. Z Austrálie se dnes do Bratislavy vrátil se stříbrem a již myslí na příští olympiádu v Aténách, kde chce opět vyhrát.

T.J. Sokol Vídeň XII/XV

srdečně zve na

Moravské hoduj

s dechovou hudbou Lipovjanka

14. října 2000 v 20 hodin

ve farním sále Gatterhölzl,

Vídeň 12

Martin Tenk má bronz

Sportovní střelec Martin Tenk získal na olympijských hrách pro Českou republiku již třetí medaili. V napínavé koncovce střelby z libovolné pistole na 50 metrů uhájil bronz o dvě desetiny bodu před finišujícím Vladimírem Gončarovem z Ruska.

Martin Tenk, narozený 8. února 1972 v Ostravě, se ke střelbě dostal v patnácti letech, tedy poměrně v pozdním věku. Ačkoliv se tomuto sportu věnoval jeho otec, impuls k pokračování rodinné tradice vzešel ze strany Tenkovy matky. Postupem času se z Tenka vylíhla jedna z největších nadějí české pistolové střelby. Vyvolenou soutěží talentovaného střelce se stala prestižní a nejtěžší olympijská pistolová disciplína - libovolná pistole na 60 ran. Pevnou ruku a přesnou mušku na mezinárodní scéně Tenk poprvé výrazně prokázal na juniorském mistrovství Evropy 1991 v italské Boloni, kde vybojoval v libovolné a sportovní pistoli dvě stříbrné medaile. Na obdobné akci v Sofii o rok později již v královské disciplíně pokořil všechny soupeře. Svě kvality potvrdil juniorský mistr starého kontinentu i po přechodu do mužské kategorie a dodnes jako jeden z mála českých pistolářů náleží k absolutní světové špičce.

Základními předpoklady k obstojným výsledkům ve sportovní střelbě jsou podle Martina Tenka především pevné nervy a duševní vyrovnanost. Sám střelec, závodící v barvách Rapidu Plzeň, je velmi trpělivým a pohodovým typem. Ke klidu mu napomáhá i jeho letitá obnošená zelená čepice, posetá množstvím odznaků, která k českému bronzovému olympionikovi již neodmyslitelně patří.

Tomáš Voldán

ofsetový tisk • barevné kopírování
• grafické studio •

Rudoleckého 23, CZ - Znojmo
tel./fax 0624/22 57 30

e-mail: sladek.info@sis.znojmo.cz
e-mail: studio@sis.znojmo.cz
www.web.iol.cz/tiskarna-sladek/

Obrázky z cest

Kdo z nás by neznal jihozápad Českomoravské vysočiny a její známá historická města a místa. A přesto právě zde najdete malebná zákoutí dýchající romantikou a téměř zapomenutá. Už při nasedání do jindřichohradecké lokálky vás ovane duch tohoto kraje. Máte-li štěstí, jedete trat do Obrataně "s párou" a ve starém vagóně s nápisem: Během jízdy se vystupování a trhání květin zapovídá. Dojedete do Kamenice nad Lipou a navštívíte zdejší zámek patřící ve 13. století rodině Benešoviců a posléze Veselíkům z Vrchovišt. Posledním majitelem, do r. 1945 byla rodina bankéře Geymüllera z Vídně. V zámecké zahradě můžete obdivovat 700 - 900 let starou lípu, široce rozvětvenou, tak, že až do r. 1824 kdy byla zasažena bleskem, se i na, v jejích větvích vybudovaném parketu, tančilo a hrálo. Město je rodištěm významného českého skladatele Vítězslava Nováka.

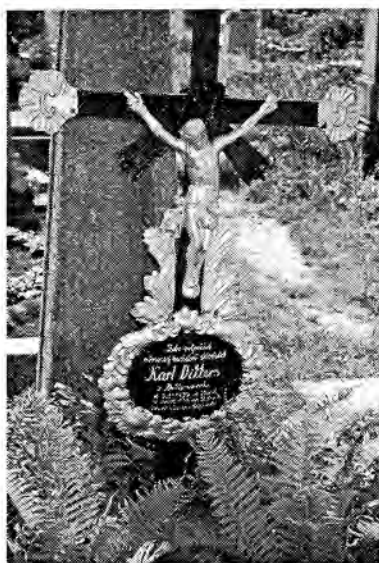

Kamenice nad Lipou - zámek

Deštná - P. Klika
provaznické muzeum
foto autor

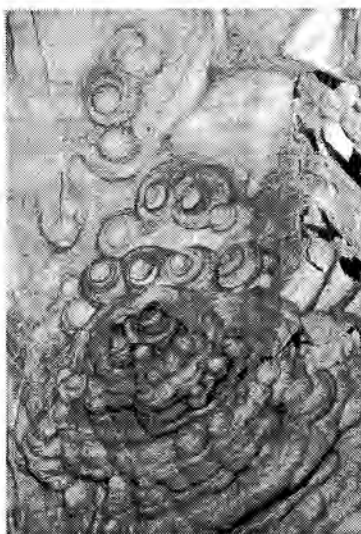
Několik kilometrů dále, ve vesničce Deštná - odtud pochází známá limonáda Deštnka - objevíme hned dvě zajímavosti. Snad poslední provaznické muzeum v Evropě. Mistr provaznický, pan Karel Klika vás sám provede touto kuriozitou, ukáže vám nejen, jak se stáčí provazy, ale i jak se vyráběly koňské popruhy a rybářské sítě. Toto muzeum je navštěvováno hlavně dětmi, pro které je, v dnešní počítačové době, ruční výroba provazů nepředstavitelná.

Deštná - hřbitov Dietersdorf
foto autor

Na místním malém hřbitůvku se setkáte s opravdovou senzací. Malý, prostým železným křížem označený hrob je posledním odpočinkem významného hudebního skladatele Mozartovské doby, Karla Dittersa von Dittersdorfa. Narozen 1739 ve Vídni, strávil poslední léta svého života u barona Stillfrieda na blízkém zámku Červená Lhota, kde také r. 1799 zemřel. Jeho opera "Lékař a lékárník" se dodnes hraje stejně jako jeho koncerty pro solový kontrabas.

Nedaleké Počátky jsou rodištěm básníka Otakara Březiny, jen malý kousek dál, v Pacově, se narodil další významný básník - Antonín Sova. V Lukavci, venkovském sídle tohoto velikána, si vybudoval zahradní altánek zvaný "Hřibek".

Chýnov - jeskyně
foto autor

Přes středověký hrad Kámen, ve kterém je instalováno motocyklové muzeum, se dostáváme do rodiště sochaře Františka Bílka, do Chýnova. Jen málokdo ví, že jednou z dvanácti v Čechách zpřístupněných jeskyní, je právě ona v Chýnově. Je to ojedinělý systém, vytvořený z krystalických vápenců (mramorů) a amfibolitů. Barevnost stěn a rozmanitost chodeb, sahajících až do hloubky 51metrů - zde protéká podzemní říčka - je doplněná výskytem tzv. pyktických ok. Jeskyně byla objevena r. 1863 a nejnovější výzkum, jak nás ujistil pan Ing. Karel Drbal, ukázal, že se zde nachází ještě obrovské podzemní jezero a další, ještě nepřístupné prostory.

Lokálka nás unáší do Jindřichova Hradce, dalšího významného místa českých dějin. Ale o tom snad příště.

DROB.

OVĚŘENÉ PŘEKLADY

úředních listin, dokladů ... a tlumočení
Mag. Zdena Sklenar, Stüwerstrasse 8/21,
1020 Vídeň, tel./fax 7268562
Mobilitel, 0664/2803787
Privat tel/fax: 02674/89302.
E-mail: sklenar@eunet.at

OVĚŘENÉ PŘEKLADY

dokumentů aj. Dr. Dietmar Koller,
Weideng. 2, 2333 Leopoldsdorf, Práce:
Riemerg. 7, 1010 Vídeň, tel.02235/44637,
mobil 0676/37 62 117, práce 01/515 28-
444, e-mail: dietmar.koller@univie.ac.at,
http://koller.cjb.net

OVĚŘENÉ PŘEKLADY

Mag. Lenka Kovarik, 1210 Vídeň, Felix-
Slavik-Str. 3/1/10. Tel./fax: 2908809

OVĚŘENÉ PŘEKLADY

dokumentů, smluv, úřed. listin a
tlumočení. Dr. Milan Košíček, 1030
Vídeň, Salesianerg. 17. Tel./fax: 714 07
27, 0664/2537951. E-mail: m.kosicek
@magnet.at

MÁTE PROBLÉM?

Platíte hodně? Rád vám poradím ve všech
otázkách pojištění a financování. Rychle-
spolehlivě-seriózně. Marek Jedlička, 985
9070/24, priv. 259 37 29, Rennbahnweg
46/2/8, 1220 Vídeň.

UBYTOVÁNÍ V SOUKROMÍ

nabízí Pension Jelínek, tři dvoulůžkové
pokoje s příslušenstvím, parkování v
zahradě. Metro-trasa B. Jaroslav Jelínek,
Armády 864, Praha 5 - Stodůlky. Tel/fax:
004202/6514827.

"BÖHMISCHE MEHLSPEISEN"

Zemek v Mondsee (Herzog-Odilostr.16) u
Salcburku Vám nabízí pravé české zákusky,
dorty, čaj, pečivo, Budvar a Plzeň.....
Tel./Fax: 06232 - 4899, priv. 06232 4227

UBYTOVÁNÍ VE VÍDNI

M. Seda, 1070 Vídeň, Westbahnstr. 18.
Tel. 524 38 73, 6172706

PRAHA-HOSTIVAŘ, pronajmu na delší
dobu nově zařízený 1+1, 43m² s
příslušenstvím, telefon. V dosahu MHD a
nákupního centra. Cena a délka pronájmu
dohodou. Volný od 3/2000. Seriózní
nabídky. Tel. 01/272 93 29.

KOŘENÍ, ČAJE, SUŠENÉ OVOCE,

z celého světa nabízí Libuše Bártek,
Brunnenmarkt, Vídeň 16, tel. 43 97 18

SANO TOURS

Reisebüro Loppreis Zorika, Vídeň 3,
Rennweg 21, tel. 715 95 55, fax 715 95 56
Zařídí pro Vás cesty do celého světa
letadlem, autobusem, vlakem, lodí.
Sleva pro krajany. Mluvíme česky.

DUCHOVNÍ SLUŽBA

České katolické misie

Katholische Mission für Tschechen
1030 Hagenmüllergasse 31,
Tel. záznamník 0222/715 48 42.
Postfach 134, 1091 Wien
Římskokatolický kostel
„Nejsvětějšího Vykupitele“
Tschechische Erlöserkirche
1030 Wien, Rennweg 63

Mše svatá v sobotu v 18 hod., v neděli a zasvě-
cený svátek v 10.00, první pátek v měsíci ve
14.30.

Škola ministrantů:

první sobotu v měsíci od 17.00 hod.

Římskokatolická

**Katedrála sv. Štěpána
Wiener St. Stephansdom**

svatá zpověď pondělí 16–18, úterý
15–17, středa 13–14 hod.

WÜSTENROT

Stavební, úrazové, životní aj. pojištění také
podle vašeho přání vám zajistí KADLEC
JOSEF. Tel.: 0699/19413827 n.
0676/4613274.

PENSION METRO FLORA

Praha - Vinohrady, nabízí ubytování
na úrovni. tel./fax: 00420 2 72 74 24 33
tel./fax: 00420 2 994 23 95

50-letá ČEŠKA žijící v Bratislavě hledá
přátele, případně i práci v Rakousku.
Telefon: 00421-7-55415365

SOM SLOVÁK (38r.) žijící v Rakúsku
a velmi rád by som sa zoznámil s "krajankou"
Slovenkou alebo Češkou - ktorá má
vzťah pre úprimnosť a vzájomné porozu-
menie. Značka: KLUB

HLEDÁTE VEDLEJŠÍ ZAMĚSTNÁNÍ?

Informujte se na tel. čísle: 0676 / 938 55 88

ZHUBNOUT BEZ HLADOVĚNÍ s přírod-
ním produktem zajistí pí. Forjanová
Tel.: 0664 / 274 64 24

RANCH „M“, Jeseníky, chov huculských
koní nabízí celoroční ubytování ve stylovém
prostředí a jezdeckou turistiku.
Václav Merta, Vernířovice 175
CZ-788 15 Vernířovice, pošta Velké Losiny
Tel.: 00420-649-23 70 50
http://www.equichannel.cz/ranch-m/

STAROŽITNÍK: FIEDLER V.

Restauruje / nakupuje / prodává. Zájem o
nákup českých malířů. Zprostředkování
bude honorované. V. Fiedler, Vídeň 7,
Siebensterng. 20. Tel. 523 35 81,
mobil 0664/3566676.

ČESKY MLUVÍCÍ PRÁVNÍK

Adresa je k dispozici v redakci.

**ČESKY A SLOVENSKY
MLUVÍCÍ LÉKAŘI
VE VÍDNI**

MUDr. Jiřina Bodnar, choroby kožní a
pohlavní, po.čt. 14-18.30.út. 8-13, pá 8-11,
Josefstädterstr. 3/4-5, Vídeň 8, tel.
406 99 41

MUDr. Tomáš Čech, ortopéd a orto-
pedický chirurg, Vídeň 11, roh Simme-
ringer Hauptstr. – Kopalgasse 1/3/3. Tel
74 32 03, nebo 67 64 303.

MUDr. Vít Doležal, zubní lékař,
ordinace Billrothstr. 20, Vídeň 19, tel.
319 25 73.

MUDr. Zdenka Gabriel Weiss, odb.
ortopédka, též dětská. Vídeň 5,
Pilgramm-gasse 10. tel. 58 74 460.

MUDr. Vladislav Lipták, odb. lékař
pre vnútorné choroby. Vídeň 1, Ze-
linkagasse 12, tel. 533 58 34.

MUDr. Pavol Mazanik, zubní lékař
Ordinace Etrichstr. 15, Vídeň 11
Tel. 941 91 17

MUDr. Kamila Hajek, soukromá
léčba homeopatií, Ada Christengasse
2/F/8, Vídeň 10, tel. 689 22 80

MUDr. Dorota Stefanovic, choroby
kožní. zástupkyně primárky v Allergie
Ambulatorium, Rennweg 28, Vídeň.
Ordinace: pátek, 14-19.00, Alte Poststr.
38-40/2/205, 2410 Hainburg. Tel/fax
02165/6788

**PSYCHOTERAPEUT, PSYCHOLOGICKE
PORADENSTVI.**

MMag. Ladislav Nykl Ph.D.,
zajímavé pohovorové semináře, praxe Ledererg.
17/7, Vídeň 8, tel. 523 57 44 n. 0676/5194833.
E-mail: nykl.psychoterapie@aon.at
http://members.aon.at/nykl

Sdružení Čechů a Slováků v Rakousku

Malá klubovna školy Komenského
1030 Wien, Sebastianplatz 3
středa 9 - 13hod tel: 641 01 17
"sekretariát" středa od 14 do 18,30 hod
(mimo školních prázdnin a svátků)
Soubor SSČS: každou středu od 19.00 hod. tamtéž

Římskokatolický kostel
**"Panny Marie na nábreží"
Kirche Maria am Gestade**

1010 Vídeň, Salvatorgasse 12
Mše sv. každou neděli
a zasvěcený svátek v 8.30 h

ZNÁMKY - MINCE

Odborný obchod Emanuel Topol, Vídeň
17, Ottakringerstr.82, tel.486 42 12
po-pá 9.30-12.30, 14.30-18, so 9.00-12.00

ZLATNICTVÍ, HODINÁŘSTVÍ

Richard Arnold - Opravy šperků a hodin:
předělávky, vlastní výroba (též z doneseného
materiálu).1100 Vídeň, Buchengasse 88,
tel. / fax 604 54 85

KULTURNÍ KLUB. Informační bulletin. Majitel, nakladatel, vydavatel, tisk
Kulturní klub Čechů a Slováků v Rakousku, 1080 Wien, Schloßelgasse 18,
záznamník/fax 402 32 99. Vychází měsíčně. Bankovní spojení Bank Austria,
č. účtu 683 035 901.

KULTURNÍ KLUB. Informationsbulletin. Medieninhaber, Verleger, Hersteller
und Herausgeber Kulturklub der Tschechen und Slowaken in Österreich, 1080
Wien, Schloßelgasse 18, Tonband/Fax 402 32 99. Erscheint monatlich.
Gefördert aus Mitteln der Volksgruppenförderung. Bankverbindung: Bank
Austria, Kontonummer 683 035 901. e-mail: kulturklubcs@EUnet.at

Články podepsané autory nebo opatřené značkou nemusí být vždy
shodné s názorem redakce. - Nevyžádané rukopisy se nevracejí. -
Redakce si vyhrazuje právo krátit a upravovat zasláné články po stránce
gramatické a slohové.

Nezapomeňte nahlásit případnou změnu adresy:

- 20.10. "Rudolf Riedelbauch - Obrazy" výstava
pořádá: České centrum, 1010 Wien,
Herrengasse 19
- 27.10. Der alte Garten - obrazy Martin Stang, podle
stejnomené veršové trilogie Stanislava Struhára
Galerie Schleifer - 1030 Wien, Löwengasse 36,
út - pá od 14 - 19 hod.
- 11.10.19,30 hod. KAMELOT - folk-country band,
česká trampská muzika v prostoru Českého
centra, 1010 Wien, Herrengasse 19, pořádá
Kulturní klub
- 12.-14.10. "225 Jahre Bohemistik an der Universität
Wien" Bestandsaufnahme und Perspektiven -
Symposium pořádá: Institut für Slawistik, 1090
Wien, Spitalgasse 2 - 4, Hof 3
- 12.-14.10. "225 Jahre Bohemistik an der Universität
Wien" Ausstellung von Informationsunterlagen über
die Tschechische Republik im Rahmen des
Bohemistik-Symposiums, Institut für Slawistik,
1090 Wien, Spitalgasse 2 - 4, Hof 3, pořádá:
České centrum
- 14.10. 20 hod. Moravské hody s dechovou hudbou
Lípovjanka, ve farním sále Gatterhölzl, Vídeň 12
pořádá: T.J. Sokol Vídeň XII/XV
- 16.10. 19,30 hod. Podskalák lidová opereta - Pražská
komorní zpěvohra - Karel Hašler, F.F.Šamberk
v hlavní roli Josef Zíma, divadelní sál české
školy Komenský 1030 Wien, Sebastianplatz 3,
pořádá: Kulturní klub objednávky: Ludmila
Libalová tel.. 879 17 44
- 20.10. 19,30 hod. Od Moravy k Dunaji, Hradištan, Wr.
Konzerthaus - Mozart-Saal, tel: 7121211
- 24.10.-17.11. "Adolf Born" - český malíř, ilustrátor a
grafik. Vernisáž 24.10. v 18,00 hod., pořádá:
České centrum, Wien 1010, Herrengasse 19
- 26.-29.10. Česká pout' do Říma - Itálie cesta
letadlem, hotel s polopenzí, česko-německý prů-
vodce, cena : ATS 9.800, záloha: ATS 2.000, (pro
mládež sleva podle počtu), organizace: Pass.
Pavla Carmignato Novotny, Informace a přihlášky:
Katholische Mission für Tschechen,
Hagenmüllergasse 31, 1030 Wien, tel: 71 54 842,
fax: 711 84 112
- 4.11. 19,30 hod. Martinská, tělocvična Wien 1070,
Steinergasse 7, pořádá Sokol XVI / XVII
- 3.-5.11. Hudební festival "neighbourhood in
progress", 1160 Wien, Herbstr. 37, Vorstadt-
Kulturverein
- 4.11. 20 hod. F.O.O.D. Forgotten Orchester of
Dreamland, Josef Kořán se svým orchestrem
- 5.11. 20 hod. Iva Bittová, Vocal, Violine - Solokonzert,
v 1160 Wien, pořádá České centrum
- 4.-16.11. Pražský divadelní festival německého
jazyka Praha
- 20.11. 19,30 hod. Česká filharmonie, Wr. Konzerthaus,
dirigent Vladimír Ashkenazy, Gustav Mahler
Symfonie č. 7
- 21.11. 19,30 hod. Česká filharmonie, Wr. Konzerthaus,
dirigent Vladimír Ashkenazy, Alban Berg, Bohuslav
Martinů, Richard Strauss, tel. : 712 12 11
- 21.11. - 1.12. "Česká literatura 20. století"
21.11. 18,00 hod. Zahájení, čtení
29.11. 18,00 hod. Literární večer, prezentace literárně
politických tiskovin "Přítomnost" a "Prostor"
v Českém centru, Wien 1010, Herrengasse 19,
společný projekt s týdeníkem KNIHY a MK ČR
- 4.12. - 5.1. 2001 České sochy - výstava
- 4.12. 18,00 hod. Vernisáž, České centrum, Wien 1010,
Herrengasse 19
- 5.12. 19,30 hod. Vánoce - Musica bohemica Haus
der Begegnung, 1060 Wien, Otto Bauer- Gasse 7,
objednávky Ateliér Jan. - tel.: 526 54 22 a Mirka
Snášelová - tel.:956 28 70, 0699 19 56 28 10, po-
řadatel: České centrum a Kontakt Forum
- 15.12. ADVENT - hudebně literární pořad - Josef
SOMR, SYRINX v prostoru Českého centra,
1010 Wien, Herrengasse 19, pořádá Kulturní klub
(začátek představení v příštím čísle)
- Divadlo Brett - 1060 Wien, Münzwardeingasse 2
tel: 587 06 63, fax: 586 91 55,
theaterbrett@Eunet.at, www.theaterbrett.at
- 17.10. 20.hod. premiéra: Woody Allen - Eine
Sommernachts - Sexkomödie - režie: Nika
Brettschneider, 18. - 21., 24. - 28.10., 31.10.
20 hod. Woody Allen - Eine Sommernachts -
Sexkomödie
- 29.10. 17,00 hod. tisková premiéra Saint-Exupéry - Der
Kleine Prinz - režie: Nika Brettschneider
s Jakubem a Lukašem Kavínem
- 30.10. 19,00 hod. Saint-Exupéry - Der Kleine Prinz